

**BESZÁMOLÓ A HAJLÉKTALANOKÉRT
KÖZALAPÍTVÁNY 2012. ÉVI
TEVÉKENYSÉGÉRŐL**

Tartalomjegyzék:

Vezetői összefoglaló	3.
I. Beszámoló az intézményi ellátásokról	9.
Éjjeli Menedékhelyek	10.
Egészségügyi feladatok ellátása	21.
Átmeneti Szállás	29.
Rehabilitációs Intézmények	33.
Nappali Melegedők	44.
Utcai gondozó szolgálat	50.
II. Beszámoló Közalapítványi Iroda működéséről	53.
III. Beszámoló a TÁMOP 5.3.2. kiemelt projekt végrehajtásáról	75.

Vezetői összefoglaló

Az 1992-ben alapított Hajléktalanokért Alapítvány 2004. április 27-től a Kormány és az Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium által létrehozott közalapítvány lett. A Közalapítvány tevékenységében döntő szerepet játszik a hajléktalan emberek ellátását, társadalmi beilleszkedésének segítségét végző szervezetek, és a hajléktalanság kérdésével kapcsolatos társadalmi megértést és lakossági kapcsolatot elősegítő programok támogatása. További fő feladata a fenntartásában lévő intézmények működtetése, azon belül is a szakmai útkeresés, speciális ellátások, modellkísérleti programok bonyolítása. Az alapító képviselőt és jogainak gyakorlását az Emberi Erőforrások Minisztériuma látja el. A Közalapítvány 6 tagú kuratóriuma legalább havonta egy alkalommal ülésezik. Az ülései során hoz döntéseket a Közalapítvány költségvetéséről, működési szabályokról, szakmai irányvonalak meghatározásáról, stratégiai feladatok megvitatásáról, pályázati források felhasználására vonatkozó irányelvek meghatározásáról.

Közalapítvány tevékenységeinek fő csoportjai 2012-ben:

1. Intézményrendszer működtetése valamint egyéb szakmai programok megvalósítása az ellátások fenntartása és fejlesztése érdekében. 2012-ben a Közalapítvány intézményei tevékeny szerepet vállaltak ellátásaikon keresztül a főváros utcáin élő hajléktalan emberek helyzetének javítása és megoldása érdekében. A Közalapítvány részt vállalt és vállal jelenleg is a fővárosi hajléktalanügyi konzorcium programjában, és naponta 80-90 fő, korábban tartósan utcán élő személy elhelyezését végzi. Kifejezetten újszerű szolgáltatásnak tekinthető a Segítőház és Pro Domo telephelyeken az utcán élő párok együttes elhelyezésének megvalósítása, ezzel áthidalva azt a problémát, hogy az utcán életközösségben élők nem akarnak egymástól külön-külön, férfi és női szállóra költözni. Az intézményeinkben jelenleg 16 pár elkülönített elhelyezésére nyílik mód. A Pro Domo menedékhelyen lévő, párok elhelyezésre szolgáló férőhelyeket az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával sikerült 5 mFt értékű átalakítással kialakítani, és itt 7 pár számára önálló kétszemélyes szobát, önálló vizesblokkot, közösségi helységet létrehozni.

Az utcán élők elhelyezését végzi a Közalapítvány időszakos férőhelyek kialakításával, Egészségügyi Centrumában működtetett betegágyakkal is. A Közalapítvány által működtetett utcai szociális munka alapvető célja az ellátási területén élők elhelyezése, ami 2012-ben összesen 112 fő, az utcai ellátottak 42%-a esetében volt sikeres. Az utcán és éjjeli menedékhelyeken élők napközbeni tartózkodását és ellátását nappali melegedőivel biztosítja a közalapítvány.

Átmeneti szállójával és rehabilitációs szállóival, valamint az ezekhez kapcsolódó kiléptető lakásokkal a közalapítvány a munkára motivált és munkára képes emberek társadalmi integrációját segíti. Az átmeneti szállás lakóinak 40%-a, a rehabilitációs szállókon élők 23%-a költözött az intézményből a hajléktalan ellátásból kifelé mutató lakhatásba (rehabilitációs szállóra, családhoz, albérletbe).

Háziorvosi ellátásaival és betegágyaival a Közalapítvány a fővárosban élő hajléktalan emberek egészségügyi ellátásainak alapvető részét képezi.

Összességében a Közalapítvány 690 hajléktalan embert gondoz naponta, ebből 250 főnek szállást is nyújt. 2012-ben összesen több mint 5.000 hajléktalan embert látott el. Mind szállásnyújtóként, mind egyéb ellátóként a Közalapítvány a főváros nagy hajléktalanellátó szervezetei közé tartozik.

A Közalapítvány 2012-ben is határozott célként tűzte ki, hogy utcai és nappali szolgáltatásai valamint intézményi ellátásai a krízisellátáson és állapotromlás megelőzésén túlmutatva a hajléktalan életforma megváltoztatását segítsék, és ellátottjai társadalmi integrációját erősítsék. E törekvés eredményei 2012-ben:

A lakhatási hiány leküzdése:

- Az utcai szociális szolgálat ellátási területéről (V. kerület, Belváros) 112 utcán élő hajléktalan embert helyezett el szállásnyújtó intézményekben, illetve a bérleti költségek támogatásával albérletben.
- Utcán élő párok elhelyezése éjjeli menedékhelyeinken párok számára kialakított férőhelyeken, a lakhatási költség támogatásával munkásszállásokon. az év során összesen 23 pár elhelyezése.
- Naponta 80-90 korábban utcán élő ember elhelyezése éjjeli menedékhelyeinken.
- Az átmeneti szállót elhagyók 28%-a albérletbe ment vagy családjához költözött vissza, 10%-a rehabilitációs intézménybe, 5 %-a szociális otthonba került.
- A rehabilitációs intézményeinket elhagyók 40 %-a albérletbe vagy családba költözött.

A foglalkoztatás javítása:

- A rehabilitációs intézményekben és a kiléptető lakásokban élők 100%-a bejelentett munkaviszonnyal rendelkezik, jövedelmükből kötelezően takarékoskodnak.
- Az átmeneti szálláson a szociális munka része a munkára való motiválás, az elhelyezkedés és a munka megtartásának segítése.

A nappali melegedőket igénybe vevők és az utcán élők számára kulcskompetenciákat fejlesztő, a munkahelyi elhelyezkedést elősegítő és az önálló életvitelt támogató csoportok tartása.

2. Közalapítványi Iroda működtetése

A HKA közalapítványi Irodája és munkatársai az Emberi Erőforrások Minisztériumának megbízásból látja el a hajléktalan ellátások téli és kiegészítő programjainak teljes körű pályázat bonyolítását, hajléktalanügyi konferencia szervezését, Országos Hajléktalanügyi Szakmai Tanács üléseinek szervezését, munkájának dokumentálását. A Közalapítványi Iroda munkájával segíti az ágazati irányítás döntéshozó munkájának előkészítését, ennek keretében a szaktárca kérésére információt gyűjt, javaslatokat, szakmai anyagokat készít.

Az iroda 2012-ben több mint 500 pályázati programot kezelt a programok tervezésétől azok monitorozásáig.

3. TÁMOP-5.3.2-08/1-2008-0001 azonosító számú, "A hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának szakmai és módszertani megalapozása" című projekt végrehajtása.

A Hajléktalanokért Közalapítvány az Összefogás a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvánnyal partnerségben európai uniós és hazai támogatással kiemelt projektet valósított meg 2008. április 1 - 2012. június 30. között. A projekt sikeresen lezárult, szakmai és pénzügyi záró ellenőrzése megtörtént. Jelenleg az 5 éves fenntartási időszak zajlik.

A projekt a hajléktalanságból való szabadulásnak, a hajléktalan emberek társadalmi integrációja elérésének két kulcsterületén - a megélhetést és a lakhatást fedező

munkajövedelem megszerzésében, és az önálló, szabad piaci bérlakásbeli lakhatás elérésében
- végezte a szociális segítség módszertani megalapozását.

A projekt valamennyi vállalt, számszerűsíthető eredményét (indikátorok/monitoring mutatók)
teljesítette, ill. túlteljesítette.

Beszámoló a HKA 2012. évi tevékenységéről

Az 1992-ben alapított Hajléktalanokért Alapítvány 2004. április 27-től a Kormány és az Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium által létrehozott közalapítvány lett. A Közalapítvány tevékenységében döntő szerepet játszik a hajléktalan emberek ellátását, társadalmi beilleszkedésének segítését végző szervezetek, és a hajléktalanság kérdésével kapcsolatos társadalmi megértést és lakossági kapcsolatot elősegítő programok támogatása. További fő feladata a fenntartásában lévő intézmények működtetése, azon belül is a szakmai útkeresés, speciális ellátások, modellkísérleti programok bonyolítása. Az alapító képviselőt és jogainak gyakorlását az Emberi Erőforrások Minisztériuma látja el. A Közalapítvány 6 tagú kuratóriuma legalább havonta egy alkalommal ülésezik. Az ülései során hoz döntéseket a Közalapítvány költségvetéséről, működési szabályokról, szakmai irányvonalak meghatározásáról, stratégiai feladatok megvitatásáról, pályázati források felhasználására vonatkozó irányelvek meghatározásáról.

Közalapítvány tevékenységeinek fő csoportjai 2012-ben:

1. Intézményrendszer működtetése valamint egyéb szakmai programok megvalósítása az ellátások fenntartása és fejlesztése érdekében. 2012-ben a Közalapítvány intézményei jelentős tevékeny szerepet vállaltak ellátásaikon keresztül, a főváros utcáin élő hajléktalan emberek helyzetének javítása és megoldása érdekében. A Közalapítvány részt vállalt és vállal jelenleg is a fővárosi hajléktalanügyi konzorcium programjában, és naponta 80-90 fő, korábban tartósan utcán élő személy elhelyezését végzi. Kifejezetten újszerű szolgáltatásnak tekinthető a Segítőház és Pro Domo telephelyeken az utcán élő párok együttes elhelyezésének megvalósítása, ezzel áthidalva azt a problémát, hogy az utcán életközösségben élők nem akarnak egymástól külön-külön, férfi és női szállóra költözni. Az intézményeinkben jelenleg 13 pár elkülönített elhelyezésére nyílik mód. A Pro Domo menedékhelyen lévő férőhelyeket, az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával sikerült 5 mFt értékű átalakítással kialakítani, és itt 7 pár számára önálló kétszemélyes szobát, önálló vizesblokkot, közösségi helységet kialakítani.

Az utcán élők elhelyezését végzi a Közalapítvány időszakos férőhelyek kialakításával, Egészségügyi Centrumában működtetett betegágyakkal is. A Közalapítvány által működtetett utcai szociális munka alapvető célja az ellátási területén élők elhelyezése, ami 2012-ben összesen 112 fő, az utcai ellátottak 42%-a esetében volt sikeres. Az utcán és éjjeli menedékhelyeken élők napközbeni tartózkodását és ellátását nappali melegedőivel biztosítja a közalapítvány.

Átmeneti szállójával és rehabilitációs szállóival, valamint az ezekhez kapcsolódó kiléptető lakásokkal a közalapítvány a munkára motivált és munkára képes emberek társadalmi integrációját segíti. Az átmeneti szállás lakóinak 40%-a, a rehabilitációs szállókon élők 23%-a költözött az intézményből a hajléktalan ellátásból kifelé mutató lakhatásba (rehabilitációs szállóra, családhoz, albérletbe).

Háziorvosi ellátásaival és betegágyaival a Közalapítvány a fővárosban élő hajléktalan emberek egészségügyi ellátásainak alapvető részét képezi.

Össességében a Közalapítvány 690 hajléktalan embert gondoz naponta, ebből 250 főnek szállást is nyújt. 2012-ben összesen több mint 5.000 hajléktalan embert látott el. Mind

szállásnyújtóként, mind egyéb ellátóként a Közalapítvány a főváros nagy hajléktalanellátó szervezetei közé tartozik.

2012					
Ellátás típusa	Ellátás	Igénybevevők (átfedések vizsgálata nélkül) száma az év során fő	Éves forgalom fő	Napi átlag forgalom fő	Éves kihasználtság %
Szállásnyújtás	Éjjeli menedékhely, Segítőház telephely	229	25 161	68,7	95,4
	Éjjeli menedékhely, Pro Domo telephely	159	19 529	53,4	89
	Időszakos éjjeli menedékhely, Szobi telephely	46	3 452	20	100
	Speciális menedékhely (Eü. Centrum), Szobi u. telephely	248	15 888	44	66,5
	Átmeneti szállás, Segítőház telephely	70	11 346	31	100
	Rehabilitációs intézmény, Segítőház telephely	18	3 660	10	100
	Rehabilitációs intézmény, Pro Domo telephely	69	9 585	26,1	104,6
Nappali ellátás	Nappali melegedő, Segítőház telephely	1 018	40 068	159	159
	Nappali melegedő, Szobi u. telephely	1 408	46 938	186,3	133
Utcai ellátás	Utcai szociális munka	263	1 764	7	–
Étkeztetés	Népkonyha	250	12 600	50	100
Háziorvosi rendelés	Háziorvosi rendelés, Szobi u. telephely	548	4 258	16,9	–
	Háziorvosi rendelés, Segítőház telephely	841	3 327	15,8	–
	Mozgó Orvosi Szolgálat	–	1 720		–
Összesen		5 167	199 296	688	105
Ebből szállásnyújtás		839	88 621	253	94

2. Közalapítványi Iroda működtetése

A HKA közalapítványi Irodája és munkatársai az Emberi Erőforrások Minisztériumának megbízásból látja el a hajléktalan ellátások téli és kiegészítő programjainak teljes körű pályázat bonyolítását, hajléktalanügyi konferencia szervezését, Országos Hajléktalanügyi Szakmai Tanács üléseinek szervezését, munkájának dokumentálását. A Közalapítványi Iroda munkájával segíti az ágazati irányítás döntéshozó munkájának előkészítését, ennek keretében a szaktárca kérésére információt gyűjt, javaslatokat, szakmai anyagokat készít.

3. TÁMOP-5.3.2-08/1-2008-0001 azonosító számú, "A hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának szakmai és módszertani megalapozása" című projekt végrehajtása.

A Közalapítvány 2012. évi beszámolója fenti 3 témakör fejezetenként történő bemutatását tartalmazza.

I.

Intézményrendszer működtetése, ellátással kapcsolatos szakmai programok megvalósítása

A Hajléktalanokért Közalapítvány 3 fővárosi telephelyen működteti szociális és egészségügyi szolgáltatásait, központi szerepvállalásában ellátott feladatait.

A közalapítvány telephelyei, a szolgáltatások helyszínei:

1106 Budapest, Jászberényi út 47/e. „SEGÍTŐHÁZ”

- Háziorvosi rendelés,
- Nappali melegedő (100 fő),
- Éjjeli menedékhely (69 fő+20 fő időszakos férőhelyen),
- Átmeneti szálló (31 fő),
- Hajléktalanok rehabilitációs intézménye (10 fő).

1106 Budapest, Gránátos u. 2. „PRO DOMO”

- Éjjeli menedékhely (50 fő+20 fő időszakos férőhelyen),
- Hajléktalanok rehabilitációs intézménye (25 fő).

1067 Budapest, Szobi u. 3. „Egészségügyi Centrum”

- Speciális Menedékhely (66 fős lábadozó)
- 24 órás egészségügyi ellátás.
- Mozgó Orvosi Szolgálat
- Nappali melegedő (140 fő)
- 20 fő időszakos férőhely
- Utcai gondozó szolgálat
- Népkonyha
- Közalapítványi Iroda
- Szakmai és pénzügyi vezetés, adminisztrációs feladatok

Az intézmények működésének forrásai:

- Állami normatíva
- OEP támogatás
- EMMI kiegészítő támogatás
- Fővárosi konzorcium kiegészítő támogatása
- Személyi térítési díjak bevételei
- Adó 1% bevételei
- magánszemélyek, vállalkozások pénz és természetbeni adományai
- Élelmiszer Bankon keresztül érkező adományok

I/1. Éjjeli menedékhelyek

I/1.1. Segítőház Éjjeli menedékhely

Az intézmény alapcéljai

Az éjjeli menedékhely feladata a menedékre vágyóknak lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt körülmények között tölthessék el éjszakáikat az intézményben. A házirendben foglaltaknak megfelelően célunk egy biztonságos, kiszámítható szabályok mentén működő környezet kialakítása, felkészült és tapasztalt szociális munkások irányításával.

Ellátottak köre

Menedékhelyünket felnőtt férfiak vehetik igénybe, továbbá felvételi beszélgetést követően közterületen élő párok is. A helyben működő nappali melegedőt (is) látogatók a környék intézményeit igénybevevőkből, a helyi és környező kerületekből származó/élő/dolgozó ügyfelekből tevődik össze, akik általában ritkán hagyják el a kerületet és közülük sokan közterületen kénytelenek élni. Többen csak a Segítőházat veszik igénybe. Egyedülálló nők számára egyelőre nem tudunk elhelyezést biztosítani, bár a nappali melegedővel való kapcsolatunk során felmerült az igény egy esetleges női szoba felállítására. A párok elhelyezése során nem okozott nagyobb feszültséget a nők megjelenése a szálló életében, mint annak előtte, amikor kizárólag férfiak lakták a menedékhelyet.

Az intézmény szolgáltatásai

A menedékhely igénybevétele ingyenes. Szolgáltatásai közé tartozik a tisztálkodáshoz, mosáshoz szükséges tárgyi feltételek biztosítása, továbbá ételmelegítési és főzési lehetőség is. A segítő beszélgetés és alapiratok hozzájutásához szükséges segítség, a társadalombiztosításhoz való hozzáférés, vagy lakcím létesítése egyre fontosabb lett ügyfeleink számára, melyhez minden segítséget megkaptak az érintettek a szociális munkásoktól.

A 2006-ban elindított csomagmegőrző jelenleg is 100%-os kihasználtsággal működik, a nappali melegedővel közösen működő projekt összesen 90 fő számára biztosít tárolási lehetőséget 1 hónapra, mely azonban hosszabbítható. Eddig közel 500 fő vette igénybe ezen szolgáltatásunkat.

Speciális szolgáltatások

A téli időszakban saját forrásból minden ügyfél számára minimális étkezést biztosított az intézmény, mely vajjas kenyérből és teából áll.

2011 decemberétől egy új szolgáltatás vette kezdetét először a menedékhely történetében, a páros elhelyezés. 3 szobát, azaz 18 férőhelyet leválasztva 9 pár számára nyílt lehetőség, hogy a közterület helyett jobb körülmények között lakjanak és éljenek. Kezdetben 2 szobával indítottuk a projektet, melyet rövidesen bővíteni kellett még 1 szobával. Ennél többre is lett volna igény, de mivel a menedékhelyen élő férfiak nem mozdultak el a menedékhelyről olyan

arányban, ahogy azt reméltük, nem emeltünk a páros férőhelyek számán. Ezen szolgáltatás gyakorlatilag teltházzal működik, folyamatos érdeklődés és igény mutatkozik a páros elhelyezésre.

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód

Az éjjeli menedékhely egész évben nyitva tart, naponta 18.00-08.00 óra között. 2012-ben 69 engedélyezett férőhelyen látta el feladatait, mely a téli időszakban – az intézmény 2011. évi bővítésének köszönhetően – további 20 időszakos férőhellyel 89-re vált bővíthetővé.

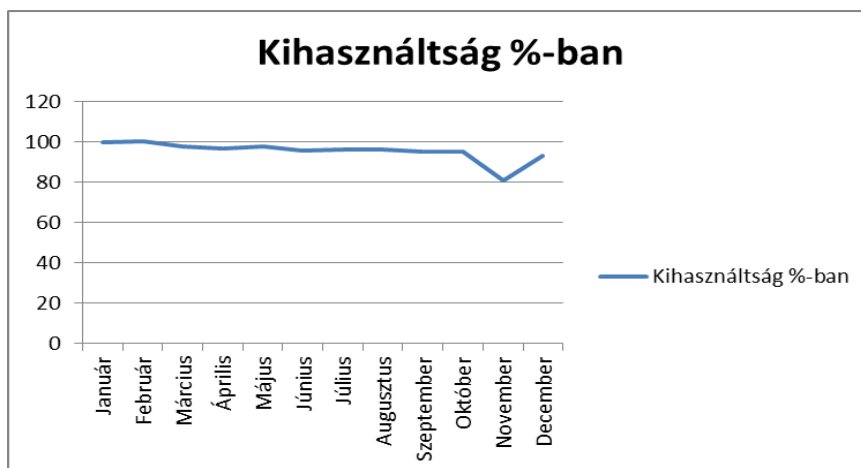
Kezdetben 2 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott munkatárs mellett 4 fő részmunkaidős kolléga látta el a menedékhelyen a teendőket. Az időszakos férőhelyek megjelenésével további 1 fő teljes munkaidős kollégával bővült a stáb, melynek köszönhetően a napi feladatokat immáron 1 éjszakás és 2 estés kolléga látta el. A stáb hetente tart teameket 4 órában.

Statisztikai adatok, kihasználtság

2012 januárjától kezdve az éjjeli menedékhelyet 229 személy vette igénybe. Ez a tavalyi adatokhoz képest 9 %-os növekedést jelent (2011-ben 210 fő, 2010-ben 152 fő, 2009-ben 184 fő, 2008-ban 189 fő, 2007-ben 197 fő, 2006-ban 186 fő, 2005-ben 208 fő, 2004-ben 223 fő).

A forgalmi adatok 2012-ben:

2012	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	2140	69,0	100,0
Február	2011	69,3	100,5
Március	2095	67,6	97,9
Április	2000	66,7	96,6
Május	2088	67,4	97,6
Június	1980	66,0	95,7
Július	2063	66,5	96,4
Augusztus	2054	66,3	96,0
Szeptember	1966	65,5	95,0
Október	2032	65,5	95,0
November	2155	71,8	80,7
December	2577	83,1	93,4
Összesen:	25161	68,7	95,4

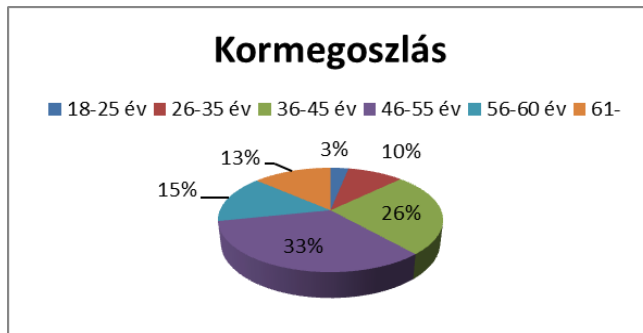
Novembertől kezdődően emelkedett a férőhelyszám 20 fővel. A forgalmi adatok és a napi átlagok mutatják a növekedést, mely adatok az időszakos férőhelyekkel bővített kihasználtságot jelzik.

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2012-ben:

IDŐ	FŐ	%
1-10 nap	46	20,1
11-30 nap	42	18,3
1-6 hónap	86	37,6
6-12 hónap	55	24,0
Összesen:	229	100

Csökkenett a szállót alkalmoszerűen igénybevevők aránya (1-30 napig látogatók) 6,5%-ot, 44,8 %-ról 38,4%-ra, míg a szezonális használók aránya (1-6 hónapig lakók) 3 %-kal, 37,6%-ra nőtt az előző évhez képest. Az életvitelszerűen a szállón lakók aránya is folyamatosan növekszik, jelenleg 24%-a az igénybevevőknek gyakorlatilag nem mozdul semerre (55 fő, 2011-ben ez 44 fő, 21% volt). A menedékhely életvitelszerű használata alatt a több mint 180 napot bent töltött lakókat értjük. 2012-ben az elmozdulás egyértelmű iránya a helyben járás volt. Ennek okát a 2011-es felújításban látjuk, a tér növekedésében, a feszültség csökkenésében, melyet a vendégeink egymásnak okoztak. Továbbra is a kiszámíthatóság és biztonság számlájának tudjuk be, hogy ügyfeleink ennyi időt töltenek a menedékhelyen. Szerepet játszik az is, hogy ügyfeleink a munkaerőpiacon egyre nehezebben vesznek részt, a továbblépés esélye egyre kisebb.

Az életkor megoszlása a következőképpen alakult:

KOR	FŐ	%
18-25 év	7	3,1
26-35 év	22	9,6
36-45 év	59	25,8
46-55 év	76	33,2
56-60 év	34	14,8
61-	31	13,5
Összesen	229	100,0

Az ellátottak átlagéletkora 48 év, mint 2011-ben. 2012-ben nőtt a fiatalabbak aránya a szállón (3,1%), illetve emelkedett a legfelső szegmensben az idősek száma 31 főre, ami 13,5%. Az év során 3 haláleset történt, egyik sem a szálló területén.

Konzorcium

Az év során a Hajléktalanokért Közalapítvány, köztük a Segítőház Éjjeli Menedékhelye aktív szerepet vállalt a fővárosi hajléktalan ellátást újjászervező a „Közterület helyett emberibb körülményeket” című koncepcióban szereplő ún. konzorciumi férőhelyek kialakításában és működtetésében. Vállaltuk közterületen élő egyedülálló férfiak és párok elhelyezését, velük való szorosabb együttműködést, az utcai léttel együtt járó „szabadság” és a menedékhelyeken működő szabályok közti kiigazodás és elfogadás, alkalmazkodáshoz való aktív részvételt.

Egyedülálló férfiak esetében a menedékhelyen lakók döntő többsége már élt hosszabb-rövidebb ideig közterületen, de a programba kifejezetten a konzorciumi internetes felületen utcai gondozó szolgálatok által regisztrált ügyfeleket tekintettük potenciális „utcás” ügyfélnek. A velük való munka szinte ugyanaz volt, mint egyébként a menedékhelyen. Az alkohollal szemben bizonyultunk toleránsabbaknak.

A párok esetén meglepő módon szintén nem sok különbséget tapasztaltunk meglévő ügyfeleinkhez képest, többségük nem lakás céljára szolgáló telek/épület/ingatlanszerűségekből érkezett, volt fogalmuk arról, mit jelent lakni és erősebbek és hatékonyabbak voltak együtt párban, mint egyedülálló társaik. Ennek ellenére 3 pártól kellett megválnunk az év folyamán az egymást illetve a többieket érintő erőszak miatt. A program jelenleg is folyik, az év során átlagban 19 fő lakott naponta a program keretein belül, 2012. decemberétől 25-28 főt tett ki ez a létszám. A páros férőhelyek száma 18, az egyéni rugalmas. 2012-ben 15 pár nyert felvételt, 2 pár elköltözött jobb komfortfokozatú szállóra, 1 párnak sikerült lakhatással egybekötött munkát találni és 3 pár házirend megsértése miatt távozott. 25 fő pedig egyedülállóként fordult meg a menedékhelyen, amiből 9 fő jelenleg is itt tartózkodik.

A KENYSZI rendszer tapasztalatai

2012. évtől kezdve egy központi, internetes nyilvántartás bevezetésére került sor, melynek értelmében ügyfeleinket naponta kell az intézmény igénybevételéről jelenteni az NRSZH-nak. A kezdeti nehézségek után az adatszolgáltatás különösebb fennakadást nem okoz az intézmény működésében.

I/1.2. Pro Domo Menedékhely (1106 Bp. Gránátos u. 2.)

Az intézmény alapcéljai

A Pro Domo Éjjeli Menedékhely alapvető célja, hogy az éjszakájukat itt töltő hajléktalan emberek számára biztosítsa a nyugodt pihenés és békés együttélés körülményeit. Az itt dolgozó szociális munkások részéről irányadó az elfogadó és befogadó magatartás, a professzionális segítő munka, az emberi méltóságot - minden körülmények között - szem előtt tartó légkör megteremtése.

Az éjjeli menedékhely szolgáltatásai:

Tárgyi szolgáltatások:

- tisztálkodási, mosási lehetőség, ehhez törölköző, szappan és mosópor biztosítása
- főzési és ételmelegítési lehetőség
- csomagmegőrzés
- iratmegőrzés
- pénzmegőrzési lehetőség egy éjszakára
- téli időszakban napi egyszeri étkezés és tea

Egyéb szolgáltatások:

- mozgó orvosi szolgálat heti két alkalommal
- meghosszabbított nyitva tartás és meleg vacsora az éves kiemelt ünnepeken (karácsony, szilveszter, húsvét)
- havi rendszerességgel lakógyűlés tartása
- információnyújtás, segítő beszélgetés
- regisztráltakal egyéni esetkezelés

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód:

Az éjjeli menedékhely egész évben nyitva tart. Téli krízis idején este 18 órától reggel 8 óráig, krízis időszakon kívül este 18.30-tól reggel 8.30-ig. A nyitvatartási időn kívül, minden hétfőn 13 és 17 óra között tart a szakmai stáb teamet, ezeken történik az elmúlt hét eseményeinek és az adott hét feladatainak az átbeszélése, havi egy alkalommal a beosztás elkészítése. A teameken a részvétel minden kolléga számára kötelező.

Az éjjeli menedékhelyen – a vezetőt is beleértve – 7 szociális szakember dolgozik.

A menedékhely jelenlegi befogadóképessége krízisidőszakban 70, krízisidőszakon kívül 50 fő.

Speciális szolgáltatások:

B típusú éjjeli menedékhely:

2008-tól 2012 nyaráig az intézmény 14 fő részére biztosított lehetőséget úgy nevezett „B” típusú éjjeli menedékhely igénybevételére. Ez az ellátási forma alakult át 2012 augusztusára egy 14 főt, azaz 7 párt befogadni képes páros szállóvá.

Az úgy nevezett B fapad férőhelyein kiemelt szolgáltatásokat biztosítottunk:

- elhelyezést 3-4 ágyas szobákban
- lehetőséget az éjjeli menedékhely rugalmasabb igénybevételére
- szorosabb kliens-segítő kapcsolat kialakítását
- a munka világába való visszailleszkedés segítségét

A kiemelt ellátás igénybevétele ingyenes volt, felvétel a menedékhelyen keresztül történt. Az ellátottakkal írásos megállapodást kötöttünk, mely rögzítette az ellátás lehetséges időtartamát, annak hosszabbíthatóságát. A házirend betartása itt is kötelező irányelv volt, igény szerint lehetősége volt az ellátottnak szociális munkással való együttműködésre, és közös munkára a kikerülés feltételeinek megteremtéséhez és eléréséhez.

2012 nyarán kezdődtek az éjjeli menedékhely korábbi B fapadján az átalakítások, az új páros részleg ez év augusztusától fogad be lakókat. A B fapadról való kiköltözést igyekeztünk minél probléma mentesebben megoldani, ehhez a következő lépéseket tettük:

- mindenről időben és folyamatosan tájékoztattuk a klienseket
- minden lakónak személyre szóló, konkrét segítséget nyújtottunk, senki nem került az utcára
- a kiköltözés szakaszosan zajlott le

Így legtöbben az akkori 14 főből átmeneti szállásokra kerültek, tehát egy magasabb ellátási szintre, valószínűleg jobb körülmények közé.

Páros Részleg:

2012 augusztusától új szolgáltatás jelent meg a Pro Domo Éjjeli Menedékhelyen. Az addig B fapadként működő, 4 szobából álló, és 14 fő befogadására alkalmas ellátási forma egy 7 szobás, 7 hajléktalan pár befogadására képes páros részleggé alakult át. A páros szálló szobáit rövid időn belül sikerült feltölteni, jelenleg is tele van, egyfajta hiánypótlásként jelent meg a fővárosi hajléktalan ellátás intézményrendszerében.

A páros szállóra való bekerülést egy felvételi beszélgetés előzi meg, a felvételtől a team dönt. A párokkal egyéni esetkezelés folyik.

Egyéb programok

2012-ben három alkalommal szerveztünk egész napos bent maradással egybekötött kertrendezést és bográcsozást. Ezek a napok tartalmasan és jókedvvel teltek, voltak, akik dolgoztak az éjjeli menedékhely kertjében (falevelgyűjtés, bokrok, cserjék metszése, ablakrácsok festése, raktártakarítás), voltak, akik személyes dolgaik rendezésével töltötték az időt. Ezek az alkalmak megteremtették a közös együttlétet, a közösen használt környezet szépítését, rendezését, és a pihenés lehetőségét egyaránt.

Idén a kliensek kérésére a karácsony előtti és a két ünnep közötti hétvégén egy órával korábban nyitottunk és később zártunk.

2012 decemberében egy alkalommal egész napos kézműveskedést szerveztünk, ahol karácsonyi díszek készültek az ünnepek közeledtével. Az egész szálló feldíszítve és hangulatosan várta a karácsonyt.

Szakmai programok

A konzorciumi regisztráltakkal végzendő egyéni esetkezelés kapcsán 2012 júliusában egy két napos tréningen vehetett részt a szakmai stáb, továbbá fél éven át heti két alkalommal esetmegbeszélő teameket tartottunk külső szakember segítségével.

2012 szeptemberétől egy 7 alkalmas szupervízió is segítette a stáb szakmai munkáját.

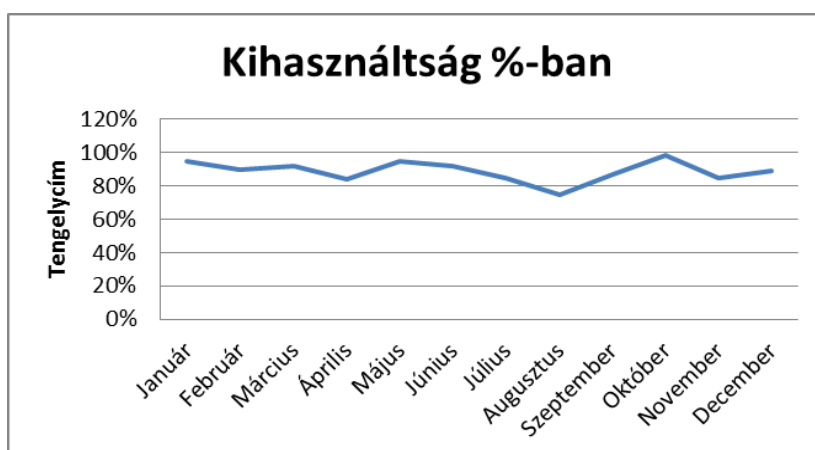
Statisztikai adatok

A 2012-es évben az éjjeli menedékhely szolgáltatásait **159**-en vették igénybe (a megelőző, 2011-es évben ez a szám 212 volt, 2010-ben 228, 2009-ben pedig 200). A jelentős csökkenésnek csak egyik összetevője az eltöltött vendégéjszakák számának párhuzamos csökkenése, másik magyarázat az, hogy a bent töltött napok száma is jelentős változást mutat, értelemszerűen a rövid és középtávú igénybevétel felől a hosszabb „berendezkedés” felé mozdulva el. Ezek részleteiről alább bővebben ejtünk majd szót.

Az éves kihasználtságokra tekintve látható, hogy azok csúcspontjai a krízisidőszak kezdetével és végével mozognak együtt: májusban és októberben volt kiemelkedően magas szállónk kihasználtsága, áprilisban pedig a legalacsonyabb. Idén az augusztusi és szeptemberi alacsony kihasználtság speciális okkal magyarázható: a korábban emelt szintű szolgáltatást nyújtó B-padunk ekkor épült át az azóta használatban lévő 7 szobás páros fapaddá, így az építkezés és a páros részleg beindulásának kezdetén ez a rész nem-, illetve csak korlátozottan volt elérhető az igénylők számára (a korábbi lakók kiköltözése szakaszos volt, ugyanígy a beköltözés sem ment egyik napról a másikra).

Az előbb említettekkel is magyarázható, hogy valamelyest csökkent az *össz-vendégéjszakáink* száma, így a 2011-es 23769-ről, 19409-re, az átépítés, költözködés átmeneti ideje nélkül ez a szám valószínűleg tárgyévben is bőven meghaladta volna a 20000-et.

2012	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	2055	66,3	95%
Február	1822	62,8	90%
Március	2002	64,6	92%
Április	1756	58,5	84%
Május	1476	47,6	95%
Június	1382	46,1	92%
Július	1319	42,5	85%
Augusztus	1168	37,7	75%
Szeptember	1305	43,5	87%
Október	1520	49,0	98%
November	1785	59,5	85%
December	1939	62,5	89%
Összesen:	19529	53,4	89%

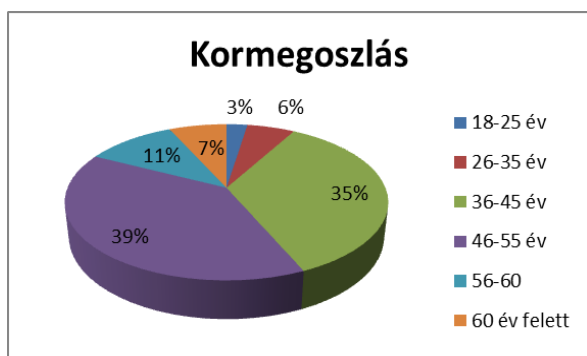

Az egy fő által az *intézményben* töltött éjszakák száma a következőképpen alakult 2012-ben (zárójelben a tavalyi százalékos adatok olvashatók):

Idő	Fő	Százalék
1-10 nap	41	26% (35)
11-30 nap	16	10% (14)
1-6 hónap	56	35% (28)
6-12 hónap	46	29% (23)
Összesen:	159	100%

Jól látható, hogy jelentősen csökkent az alkalmoszerű igénybevevők aránya, s az inkább a szezonális és életvitelszerű igénybevétel irányába mozdult el (ez a másik magyarázata, hogy az igénybevevői kör a korábbi 212-ről 159-re esett). (Ennek magyarázata további gondolkodást igényelne, s nem is értelmetlen talán a magyarázatra, hiszen szignifikáns az elmozdulás.)

Ha az *életkor* szerinti eloszlásra tekintünk, a következőket látjuk:

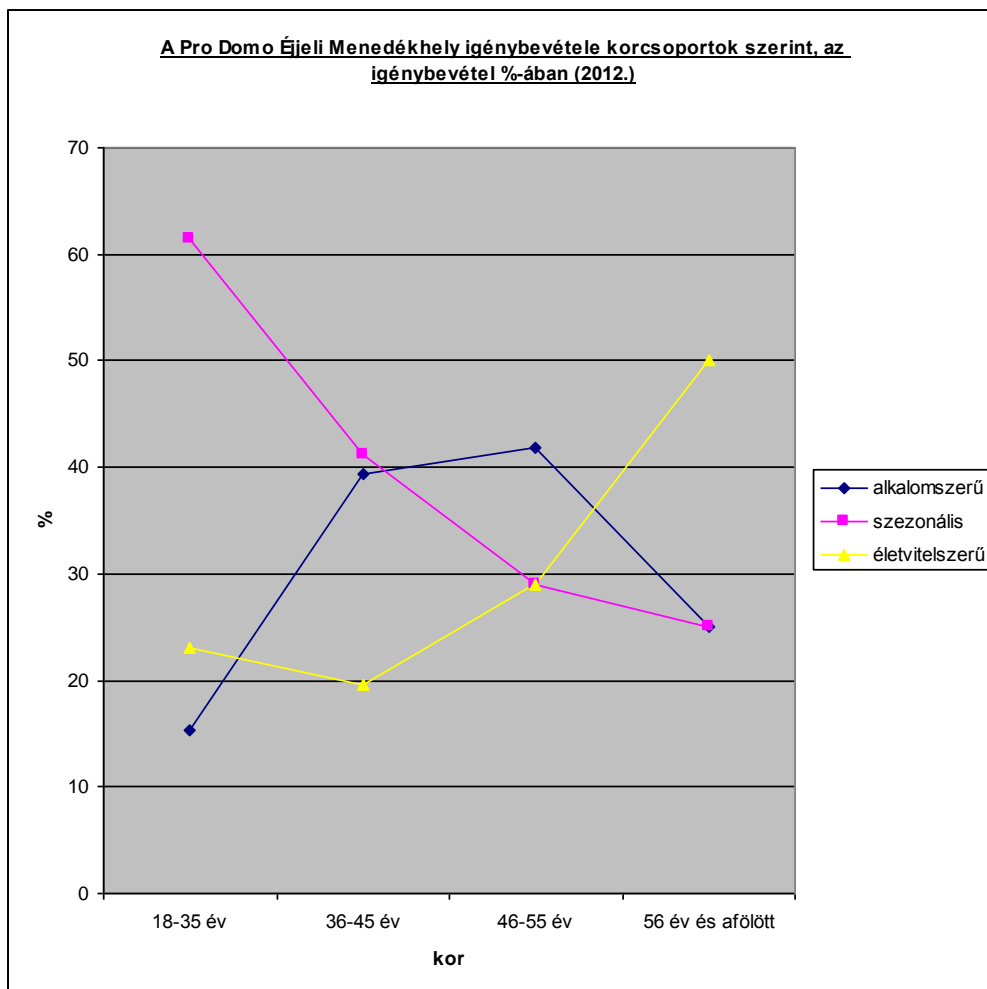

Életkor	Fő	%
	2012.	2012.
18-25 év	4	2,5
26-35 év	9	5,7
36-45 év	56	35,2
46-55 év	62	39,0
56-60	17	10,7
60 év felett	11	6,9
Összesen	159	100,0

Látható, hogy lakóink jelentős része a két középső decilisből került ki: 36 és 55 év közötti, lakóink több mint 70%-a. Ha adatainkat összevetjük a 2011-es adatsorral, azt látjuk, hogy akkor is ez a két korcsoport volt a legnépesebb, de tavaly óta egyrészt észrevehetően csökkent a két legidősebb csoport aránya (az 56 év fölötti csoport aránya 24%-ról 16-ra változott), s valamivel nőtt a legfiatalabbak aránya, ennek jelentősége azonban elhanyagolható. Ez nem feltétlenül magyarázható a páros részleg új lakóinak relatíve alacsonyabb átlagéletkorával, mivel nem vették igénybe olyan régóta szállónk szolgáltatásait, hogy jelentősen befolyásolhatták volna az adatváltozást.

Az átlagéletkor a szállónkon 2012-ben 47,2 év volt.

Idén is megnéztük a kor és a szállón töltött idő összefüggését, (adataink interpretálhatósága érdekében a korcsoportok számát 4-re redukáltuk úgy, hogy ezzel a legkevesebb adatvesztést érjük el). Azt látjuk, hogy a fiatalabbakhoz inkább köthető a szezonális jelenlét, mint az idősebb korosztályhoz, hiszen míg náluk ez meghaladja a 60%-ot, a legidősebeknél csupán 25%, ez az összefüggés ráadásul lineáris. Hasonló, de fordított irányú alakzatot látunk az életvitelszerű tartózkodás esetében: ez a két fiatalabb korcsoportra kevésbé jellemző, s minél idősebb valaki, annál valószínűbb, hogy egy adott év alatt több időt tölt el éjjeli menedékhelyünkön. Az 56 év fölöttiek 50%-a életvitelszerűen lakója a Pro Domo Éjjeli Menedékhelynek.

A 2012-es év 159 lakójából 49-et tekinthetünk *új belépőnek*, legalábbis ennyien vannak, akik 2008 óta nem szerepeltek lakóként az adatbázisunkban. A 49 új emberből 17-en már az új, páros részleg lakóiként érkeztek hozzánk, (érdekes módon itt csupán egy férfi van, aki fapadunk korábbi lakójaként került párjával a megújított páros szárnyra). 32 ember tehát a férfi fapadon volt új ember, ennek jelentős része (21 fő) viszont csak alkalomszerű vendége volt szállónknak, azok száma tehát, akik 1 hónapnál tovább maradtak is nálunk (a párosan lakókat itt nem számolva), 11 fő.

A páros részleg lakóinak ilyen jellemzőiről elmondható, hogy valószínűleg ők is a hosszabb ideig maradók táborát szaporítják majd: ha beköltöznek, akkor nagyobb valószínűséggel maradnak több hónapig szállónkon, mint a férfi fapad átlaglakója (bár a fentiekben olvasható volt, hogy ott is egyre inkább a hosszabb távú maradás jellemző). (Az adatsorokban mindig a jelenlévő lakókkal számoltunk, tehát nem különítettük el az új, páros részlegen lakókat a fapad lakóitól.)

Végezetül néhány érdekes adat a február 3-a kutatásból: szállónk 30 válaszadójának átlagéletkora 44,7 év volt (ez a szám a 2012-ben nálunk lakókat tekintve 47,2 volt). Egy hónapban a válaszadók átlagosan 22.729 forintból élnek meg saját bevallásuk szerint, s előző nap (február 2-án) 534 forintot költöttek átlagban. Átlagosan 10 éve hajléktalanok, 55%-uk gondolja azt, hogy egyedül él (itt érdemes figyelni arra a fent említett tényre, hogy a nálunk lakók jelentős része az év nagy részét együtt tölti a szállón), s csupán 20% válaszolt úgy, hogy

csoporthagokkal, bandatagokkal él együtt. 46%-ukat nem büntették a tavalyi évben, tehát több mint a felét lakóinknak viszont igen. Legjellemzőbben azért, mert belenyúltak egy kukába.

Konzorcium

A 2011. december 1-től működő Konzorciumi rendszer és a regisztráltakkal végzett egyéni esetkezelői munka a mai napig is tart. Eddigi tapasztalataink szerint az utcai gondozó szolgálatok által az éjjeli menedékhelyre utalt hajléktalan emberek száma lényegében elenyésző volt (egy eset), jellemző módon regisztrált hajléktalanokkal úgy találkoztunk az esetek döntő többségében, hogy ők már regisztráltként érkeztek hozzánk utcai szociális munkások közreműködése nélkül.

Az egyéni esetkezelői munka megfelelő szakmai színvonalon való teljesítéséhez kértük és kaptuk segítségül a már fentebb említett két napos tréninget, és a havi kétszeri esetmegbeszélő csoporton való részvétel lehetőségét.

2011. december 01. és 2012. december 30.-a között az összes vendégéjszakák száma 2617 volt. Eddig összesen 25 konzorciumi regisztrált kliens egyéni esetkezelését végeztük, illetve végezzük azóta is folyamatosan.

Kenyszi - Tevadmin rendszerrel kapcsolatos tapasztalatok

A rendszer beindulása utáni, úgy nevezett próba hónapokban az éjjeli menedékhely szociális munkásainak a kezdeti nehézségek után sikerült megtanulnia a program használatát. A napi nyilvántartásokat az igénybevevőkről minden nap mentjük. Az időnként megtapasztalt nehézségek a program hiányosságaiból, esetleges hibáiból adódtak (például: nem lehetett megnyitni a programot, ütközések voltak, új felvitelnél már a rendszerben volt az illető, mégsem engedte a napi listára felvinni stb.). A program használata mára rutinszerűen működik a kollégák között.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek

Az éjjeli menedékhely nyílászáróinak problémája a 2012-es évben részben megoldódtak, mert a páros részleg kialakításával egy időben az „A” fapadon lévő még eredeti és rendkívül rossz állapotú ablakokat is kicserélték. Az egyik irodában, a páros szálló nem újonnan kialakított szobáiban, valamint a konyha és vizesblokk helyiségekben maradtak a régi, egyáltalán nem, vagy alig nyitható és zárható ablakok. Ezek cseréjére a lakók jobb komfortérzete miatt, és energia megtakarítás szempontjából is szükség lenne a jövőben. A menedékhely vizesblokkjának ajtajai és ajtófélfái szintén cserére érettek.

I/2. Egészségügyi feladatok ellátása

I/2.1. Speciális éjjeli menedékhely – Lábadozó (Szobi u. 3.)

Az intézmény alapcéljai

A menedékhely működési prioritása, hogy az érintettek elsődlegesen rossz szociális és egészségi állapotuk okán kerülhetnek intézményünkbe - közvetlenül utcáról, más szociális és egészségügyi intézményből -, ahol napi 24 órában bent tartózkodhatnak, a napi háromszori étkezésük biztosított, ruházatuk cseréje szükség szerint megoldható, komplex szociális és egészségügyi ellátásuk megvalósul. Az ellátásuk - a szükségletekhez és a kliensek együttműködési készségéhez igazodva - 1-2 naptól több hónapig terjedően fenntartható. A bekerülés alapvető feltétele a kliens önálló képességének megléte, mivel az intézmény nem kórházi funkciót lát el, és esetleges ápolásukhoz sem az eszköz, sem a személyzet nem biztosított.

Az intézmény épületében működő háziorvosi szolgálat és 24 órás orvosi és nővéri ügyelet teszi lehetővé, hogy a kliensek egészségügyi állapotát javítsák, e betegeket szakszerű alapellátásban részesítsék.

Az ellátottak köre

Az intézmény olyan beteg hajléktalan férfiak, és nők számára biztosít ellátást, akik betegsége nem igényel kórházi kezelést, de az utcán tartózkodás és betegségük együttesen veszélyezteti életüket, és a hajléktalan-ellátás más intézményeiben betegségük miatt nem láthatók el megfelelően. Azok a betegek vehetők fel, akik számára betegségük miatt, illetve a kórházi kezelés utáni állapotuk miatt – az otthoni segítség hiányában – betegágy, étkeztetés, gyógyszeres ellátás, rendszeres kötözés, fertőtlenítés, az egészségi állapot további megfigyelése, vizsgálatokra várakozás, kórházi beutalásra várakozás, roborálás, lábadozás biztosítása szükséges. Az intézmény 66 férőhellyel rendelkezik.

Az intézménybe kerülés lehetséges módjai:

- Döntő többségben a hajléktalan-ellátás utcai szolgáltatásain keresztül, vagy a hajléktalan személy személyes megkeresését követően. Az utcai szolgálatok minden esetben a Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálatával követő egyeztetés után szállítják a betegeket hozzánk.
- A hajléktalan-ellátás szállásnyújtó intézményeiből.
- Kórházak akut osztályairól, amikor a beteg állapotát nem ítélik alkalmasnak arra, hogy egyenesen az utcára kerüljön.
- A Közalapítvány orvosi rendelésén, valamint a Mozgó Orvosi Szolgálatán keresztül.

Az intézmény egységei:

- 24 órás háziorvosi ellátás: háziorvosi rendelés és ügyelet
- Fertőtlenítő fürdető
- 66 férőhely, 24 órás benttartózkodással
- Mozgó Orvosi Szolgálat
- népkonyha

Az intézmény szolgáltatásai:

- Háziorvosi rendelés, munkanapokon, napi 8 órában, területi kötöttség nélkül.
- Fertőtlenítő fürdetés,
- 24 órás bent tartózkodás, fekvő férőhely biztosítása,
- Alapgyógyszerek és kötszerek biztosítása
- Egyéni szociális munka
- Csoportos szociális munka
- Napi háromszori étkezés
- Szükség szerint ruházat (pizsama, utcai ruházat), tisztálkodó szerek
- Ágynemű
- Személyes tárgyak behozatala, tárolása és csomagmegőrzés
- Indokolt esetben minimális pénzsegély
- Pihenés és kikapcsolódási lehetőség (tv, számítógép, könyvek, asztali foci)

Az ellátottakkal kapcsolatos szociális ügyintézés és munka:

- Nyugdíjazással kapcsolatos ügyintézés
- Személyes iratok beszerzésében való segítségnyújtás
- Szociális otthoni elhelyezés
- Hajléktalan-ellátó szociális intézményekben való elhelyezés
- Hospice elhelyezés
- Beteg látogatás, kapcsolattartás kórházban, egyéb intézményben
- Mentális tanácsadás
- Konfliktuskezelés
- Munkaerő-piaci tanácsadás
- Szocioterápiás csoport hetente
- Szükség esetén szoba-csoport

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód

Az intézmény folyamatosan, egész évben, a nap 24 órájában biztosítja szolgáltatásait. A szolgáltatások folyamatos ellátása érdekében egyidejűleg szociális, egészségügyi és orvosi személyzet áll rendelkezésre, akik között meghatározott munkamegosztás van, a szakmai kompetenciák figyelembe vétele mellett. A szakmai hatékonyság fenntartása és folyamatosága érdekében rendszeres team munka folyik az intézményen belül, továbbá a telephelyen működő Nappali Melegedővel, Utcai Gondozó Szolgálattal, Népkonyhával, ahol a szolgáltatások átjárhatósága, valamint a klienseinket érintő aktualitások kerülnek egyeztetésre..

Egyéb programok

TÁMOP 5.3.3.-11/1-2011: Együttműködés keretében (Szobi utcai Speciális Menedékhely, Utcai Gondozó Szolgálat, Nappali Melegedő, Maceko Nonprofit Kft., Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, Budapest Főváros XV. Kerület Egyesített Szociális Intézményei) a TÁMOP 5.3.3.-11/1 pályázati programot valósítjuk meg 2012. szeptember 1. – 2014. augusztus 31. közötti időszakban. Ennek során főleg utcán élő hajléktalan személyek rehabilitációját segítjük egészségügyi, szociális, foglalkoztatási és mentális területen végzett tevékenységekkel, eszközökkel és támogatásokkal.

Adomány felhasználás: Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás keretén belül folyamatos élelmiszeradományok segítik az ellátottak központilag biztosított étkeztetését, amely a rendszeressége folytán pénzmegtakarítást eredményez. A folyamatos étkeztetést segítő ételadományok mellett kiegészítő jellegű, az étrendben változatosságot biztosító élelmiszerek is érkeznek, mint pl. kávé, tea, zöldségek, gyümölcsök.

Konzorciumi ellátottak:

A Fővárosi kiegészítő normatíva elosztására létrejött konzorciumi megállapodás keretében a Speciális Menedékhely utcán élő, regisztrált hajléktalan személyeket is ellát. Ezen munka keretén belül sor kerül egy kérdőív felvételére a szükséges szolgáltatások megállapítására (pl.: iratok megléte, jövedelem, egészségügyi biztosítottság). Az adatok alapján folyik az ügyfél személyes segítése (pl.: iratbeszerzés, jövedelemhez juttatás, információ átadás: mit-hol intézhet, megfelelő igazolások kiállítása, stb.), melynek célja a megfelelő ellátáshoz való hozzájárulását, elsősorban az utcára való visszakерülés megakadályozása.

A konzorciumi megállapodás keretében 2012. 01. 01.- 2012. 12. 31. közti időszakban 138 fő összesen 9.057 éjszakát töltött intézményünkben. Ez napi átlagban 24,8 fő utcán élő elhelyezését jelentette, ebből 20 fő 5 napnál kevesebbet töltött intézményünkben.

Kenyszi -Tevadmin rendszer tapasztalatai:

2012. márciusától kötelezően adatszolgáltatást biztosítunk a kenyszi-tevadmin rendszeren keresztül az intézményi kihasználtságról. Az adatszolgáltatás beépült a mindennapi működésbe.

A rendszer eddig tapasztalat hibái:

- engedi a dupla regisztrációt,
- a kereséseknél a helyes adatok megadása után nem jelzi ki, hogy a rendszerben lenne a keresett személy, pedig benne van.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek:

A folyamatosan beérkező ételadományok tárolási kapacitása véges, így ennek érdekében egy fagyasztórészlettel ellátott hűtőszekrény beszerzése szükséges lenne.

További hűtőszekrény beszerzése is indokolt volna a veszélyes hulladékok tárolása érdekében a nyári időszakban.

Az intézmény informatikai berendezései (számítógépei) elavultak, gyakorlatilag az intézmény megnyitása óta folyamatos üzemben vannak, így ezek cseréje szükséges a meglévő adatállomány biztonságos kezelése és megőrzése érdekében.

A lakók higiéniájának fenntartása érdekében a ruházatuk mosását folyamatosan biztosítani kell. A mosógép jelenleg működésképtelen állapotban van, így ennek pótlása megközelítőleg 300 ezer forintos beruházást igényelne.

A használatban lévő ágyak lemosható matracborítása több helyen sérülté vált. Ezek pótlása és tartalékok képzése igényelne 10 darabnak a megrendelését és beszerzését.

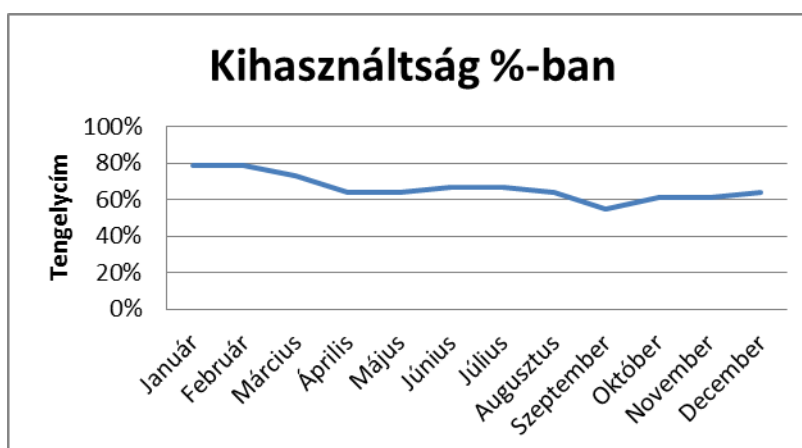
Az intézmény működési és az ellátottak sajátossága révén szükségszerűvé vált az orvosi rendelőtől leválasztani a kötözési tevékenységet. Ennek fizikai elkülönítése megoldható a folyamatos működést biztosító háttértevékenységek (szakosított raktározások) áthelyezésével, átcsoportosításával.

Az intézményre nézve is hatással bír, hogy a Főváros területén nem működik központi fertőtlenítés. Ennek következtében érzékelhetővé vált a fertőzöttek számának növekedése, ill. a külső megkeresések igényének növekedése. A fertőtlenítéshez kapcsolódva okozhat problémát, hogy egyes, eddig jól bevált fertőtlenítőszeres megszűnnek, pótlásuk bizonytalan, ill. a forgalomban lévők mellékhatásai ismertek a kollégák körében.

Statisztikai adatok:

2012-ben **248 esetben** történt felvétel az intézménybe.

2011	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	1623	52	79%
Február	1509	52	79%
Március	1485	48	73%
Április	1267	42	64%
Május	1291	42	64%
Június	1317	44	67%
Július	1363	44	67%
Augusztus	1247	42	64%
Szeptember	1071	36	55%
Október	1219	40	61%
November	1182	40	61%
December	1314	42	64%
Összesen:	15888	44	66,5%

I/2.2. A Szobi u-i háziorvosi rendelő betegforgalmi adatai:

Teljes betegforgalom: 4 258

Vizsgálatok száma: 3 113

Kötözések száma: 1 145

Visszatérő betegek száma: 306 fő

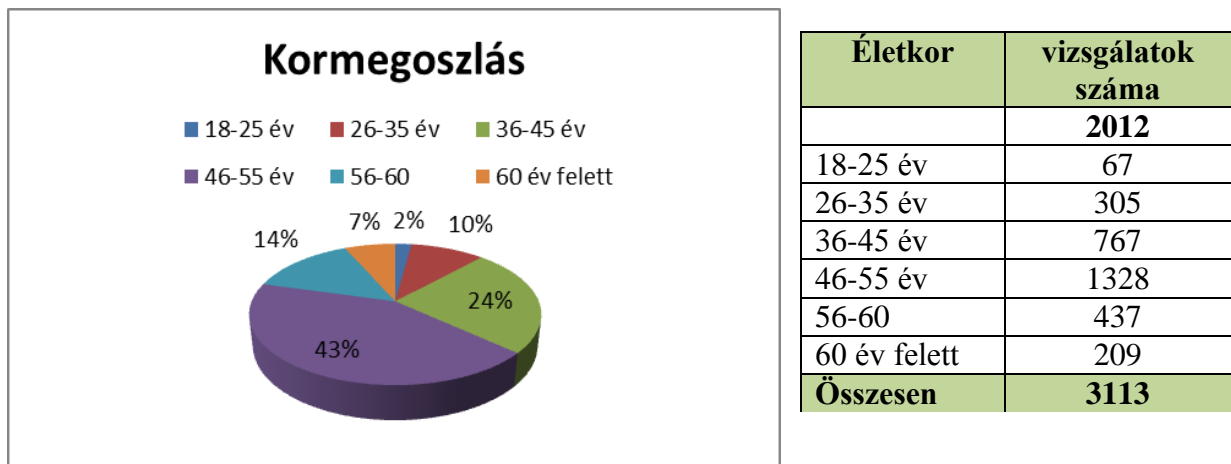
Új beteg: 242 fő

Az új ellátottak nem szerinti megoszlása:

Férfi: 180 fő

Nő: 62 fő

Életkor szerinti megoszlás:

I/2.3. A Mozgó Orvosi Szolgálat működése

A Mozgó Orvosi szolgálat általános orvosi, járóbeteg-rendelést végez, ez a helyi –speciális-igényeknek megfelelően helybeni betegvizsgálattal, gyógyszerek biztosításával, kórházi előjegyzéssel, vagy azonnali fekvőbeteg intézménybe történő elhelyezéssel egészül ki. Szükség esetén – előzetes egyeztetés alapján - a társintézmények részére is segítséget nyújt.

A Mozgó Orvosi Szolgálat heti 4 napon fix helyszínen folytat rendelést. A Közalapítvány Pro Domo telephelyén hetente 2 alkalommal rendel, a RÉS Alapítvány Podmaniczky utcai női éjjeli menedékhelyen, valamint a budaörsi Menedékház Alapítványnál pedig hetente egyszer.

Állandó kapcsolatban áll az utcai gondozó szolgálatokkal, orvosi ellátás szükségessége esetén számukra is helyszíni segítséget nyújt. Ellátási teamünk 2012-től Havasi Anna diplomás ápolóval egészült ki.

Fekvőbeteg-ellátási szükség esetén betegágyat, a folyamatos megfigyelést, a további diagnózisok felállítását, a teljes körű ellátást a Közalapítvány Szobi utcai speciális menedékhelye a biztosítja.

Az elvégzett ellátásokról helyben, összegzett ambuláns orvosi naplót vezetünk, amely tartalmazza az ellátás dátumát, a beteg nevét, személyi adatait, TAJ-számát, a felállított

diagnózis(oka)t, a kiadott - esetleg receptre felírt - gyógyszereket, a sebészeti vagy egyéb helyszíni ellátást, szükség esetén a további információkat a későbbi ellátásokra nézve (pl. elhelyezés, beutalás).

2012-ben 1720 betegvizsgálatot végeztünk. Életkori bontásban:

18-30 éves, vizsgálat db	30-50 éves, vizsgálat db	50- vizsgálat db
240	1 207	363

Az elmúlt évekhez viszonyítva a fiatalabb korosztály nagyobb arányban jelenik meg a rendeléseinken.

A vizsgálatok a szükséges ellátások szerinti bontásban: belgyógyászati - ide tartoznak pl. a bőrgyógyászati, allergiás, fertőző betegségek is -, sebészeti vagy pszichiátriai ellátást igényelők – ez utóbbi kategóriába soroltuk a szenvedélybetegségeket is:

Belgyógyá- szati esetszám	Sebészeti esetszám	Pszichiátri- ai (addiktológiai) esetszám	Gyógyszer- rendelés esetszám	Vizsgálatra utalások száma	Hajl.ellátó int.be szállítások száma	Kórházba utalások száma
693	149	968	495	340	56	184

Az elmúlt évekhez viszonyítva enyhén nőtt a pszichiátriai-addiktológiai beutalások száma. Úgyszintén megnőtt a felírt orvosi receptek és beutalások száma, elsősorban a fekvőbeteg adiktológia-pszichiátriai kórházi osztályokra.

I/2.4. A Jászberényi úti háziiorvosi rendelő működése

A Jászberényi úti háziiorvosi rendelésen 2012-ben összesen 2525 beteget láttunk el, egy rendelésen átlag 15,8-an jelentek meg. Ennek 76,9%-a férfi, 23,1%-a nő.

A rendelést felkeresők gyógyszerellátását -- leszámítva a közgyógyászati ellátottakat – a Közalapítvány szükség esetén, lehetőségeihez mérten támogatja.

A szív- és érrendszeri betegségek továbbra is első helyen állnak a betegségek között. A magasvérnyomás-betegség, amely 4-5-ször gyakoribb a hajléktalanok között, ha nem kezeljük időben a jóval olcsóbb vérnyomáscsökkentő szerekkel, szövődményt okozva (agyvérzés, szívinfarktus), kezelésük, rehabilitációjuk sokkal többbe kerül. Az érszűkületes betegek kezelése is hosszas és költséges folyamat.

Négy olyan rendszeresen visszajáró beteg van, akik művétaggal élnek és kerülnek ellátásra.

Mindennaposak a bőrfertőzések: bőrgennyedés, bőrgombásodás, amelyek jelentős mennyiségű antibiotikus kenőcsöt, kötszert igényelnek. Változatlanul nagyon gyakori a hosszan tartó, rendkívül gyógyszer- és kötszerigényes lábszárfekély.

Hajléktalan emberek esetében nemcsak a téli időszakban fordulnak elő jelentős számban felső- és alsólégúti fertőzések, hanem a csökkent immunitás, alultápláltság és a káros életvitel miatt más évszakokban is. A kezelésükhöz használt antibiotikumok -- a legegyszerűbbtől a komplikált fertőzések kezeléséig -- szintén nagy gyógyszerköltséget jelentenek.

Igen nagy számú beteg jelentkezik közgyógyellátáshoz, és leszázalékoláshoz szükséges vizsgálatokra és a szükséges igazolások kiállításáért.

Időszakosan szűrjük a Közalapítvány Jászberényi úti menedékhelyének látogatóit: ruh, ruhatetű és fejtetű előfordulásának megelőzésére.

Statisztika

Teljes betegforgalom: 3327

Vizsgálatok száma: 2302

Kötözések száma: 1025

Visszatérő betegek száma: 688 fő

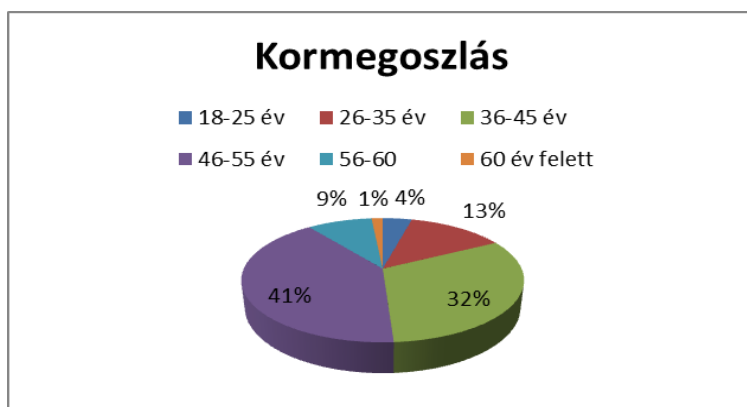
Új beteg: 153 fő

Az új ellátottak nem szerinti megoszlása:

Férfi: 122 fő

Nő: 31 fő

A vizsgálatokra vetített ellátottak kor szerinti megoszlása:

Életkor	vizsgálatok száma
	2012
18-25 év	92
26-35 év	305
36-45 év	730
46-55 év	936
56-60	204
60 év felett	35
Összesen	2302

I/2.5. Népkonyha (1067 Budapest, Szobi u. 3.)

A népkonyha hétköznapokon napi 50 fő ebédjét biztosítja, elsősorban a Lábadozóban, ill. Nappali Melegedőben lévő hajléktalan személyek számára.

A szolgáltatás megvalósulását három elem tette lehetővé: a Közalapítvány saját pénzügyi ráfordítása, az állami normatív finanszírozás és egy hajléktalan személyeket foglalkoztató program, ami az ott dolgozók stábját biztosította.

Az étkeztetés vásárolt meleg készétellel biztosítjuk, amelynek minőségét, mennyiségét a beszállító garantálja.

2012. évben étkezők száma: 12 600 fő.

I/3. Átmeneti Szállás

Segítőház Átmeneti Szálló (1106 Bp. Jászberényi út 47/E)

Az intézmény alapcélja:

Az Átmeneti Szálló, lakhatással nem rendelkező, önellátásra képes, 18. évét betöltött férfiak részére biztosít átmeneti elhelyezést, valamint szociális, mentálhigiénés segítséget. Alapcél a kliensek társadalmi integrációjának elősegítése, a hajléktalan ellátó intézményrendszert felváltó, önálló lakhatásba költözésben, a munkahely megtartásban, a munkaerő piaci pozíció javításában, valamint az egyéni problémáik kezelésében való segítségnyújtás.

Ellátottak köre:

Önellátásra képes, nagykorú, hajléktalan férfiak, akik valamilyen jövedelemforrással már rendelkeznek, vagy jövedelemmel nem rendelkező, de munkavállalásra motivált hajléktalan emberek, akik gondozási szerződésben vállalják, hogy meghatározott időn belül, munkát találnak maguknak.

Felvételi beszélgetést kihasználtságtól függően, heti rendszerességgel tart az intézmény. A felvételi eljárás rendje változatlan formában történik: előzetes egyeztetés alapján, telefonon, vagy személyes megjelenéssel lehet feliratkozni a felvételi beszélgetésre, ahol három szociális munkás szakember a jelentkező (elsősorban) rászorultsága, jövedelmi helyzete és motivációi alapján dönt a felvételről.

Az intézmény szolgáltatásai:

- 24 órás nyitva tartás
- A szállót egy plusz egy évig lehet igénybe venni, az egy év hosszabbítást a lakó kérésére intézményvezető hagyhatja jóvá
- A térítési díj 9000 Ft/hó.

Az intézményben lehetőség van:

- életvitelszerű lakhatásra 3 és 4 ágyas szobákban
- értékmegőrzésre pánccélszekrényben
- egyéni tisztálkodásra, mosásra,
- ágyneműcserére 2 hetente (ill. igény szerint akár többször is)
- étkezésre, ételmelegítésre, főzésre
- kikapcsolódásra (TV, DVD, sporteszközök, társasjátékok használatára),
- tartózkodási és lakcím létesítésére,
- indokolt esetben ingyenes telefonálásra (pl. munkakeresés, ügyintézés)
- az intézményben működő háziorvosi rendelő igénybevételére
- Ingyenes számítógép használatra, internetezésre

A kliensekkel szakképzett szociális és mentálhigiénés munkatársak foglalkoznak, akik az egyéni esetkezelés mellett havi rendszerességű csoportfoglalkozásokat is tartanak.

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód

Az átmeneti szállón a 2012-ben személyzeti változások nem történtek. Az ügyeleti és gondozási munkát 6 munkatárs végzi, közülük –az intézményvezetővel együtt- hárman végeznek szociális és mentálhigiénés munkát az ügyfelekkel. Az intézményben folyamatos ügyeletesi jelenlét van. Az átmeneti szálló hivatalos nyitva tartási ideje 15.00-9.00 között van.

Kenyszi-Tevedmin rendszer tapasztalatai

A rendszer használatának rutinszerű elsajátítása nagyjából egy hónapot vett igénybe, azóta a napi használat a kollégáknak nem okoz problémát. Szolgáltatásütközéseket az év során nem tapasztaltunk.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek

A segítőház átmeneti szállójának évről-évre visszatérő problémája, a hőszigetelés teljes körű hiánya, mely a lakók, és a dolgozók életét egyaránt megkeseríti azzal, hogy a nyári kánikulában elviselhetetlen felmelegszik, télen pedig kellemetlenül hideg és huzatos az épület. A téli hónapok alatt az elvetemedett, rosszul csukódó nyílászárók miatt egyes szobák szinte kifűthetetlenek, így az ott lakók elektromos kiegészítő fűtéssel próbálják bemelegíteni a helyiséget ezzel tetézve az intézmény amúgy is magas rezsiköltségét. Az átmeneti szálló vizesblokkja nagyon elhasználódott, az utolsó nagyobb felújítás időpontja 1998 volt. Feltétlenül szükségessé vált a felújítása.

Statisztikai adatok

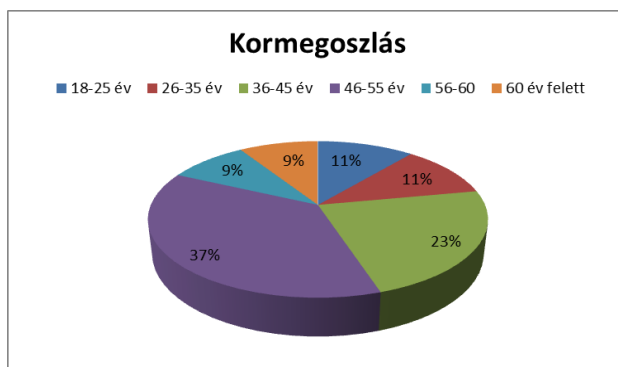
Az intézmény férőhely kihasználtsága 2012-ben, minden nap 100% volt.

Összesen mintegy **70 ellátott** fordult meg az intézményben.

A lakók átlagéletkora 44,8 év volt a legfiatalabb 19, a legidősebb kliens 73 éves volt.

A legfiatalabb gondozottak (18-25 év közöttiek) kivétel nélkül állami gondozott múlttal rendelkeznek, az idősebb lakók többnyire idősotthoni elhelyezésükre várnak.

Életkor szerinti megoszlás:

Életkor	ellátottak száma	%
18-25 év	8	11
26-35 év	8	11
36-45 év	16	23
46-55 év	26	37
56-60	6	9
60 év felett	6	9
Összesen	70	100

Az átlagéletkor a tavalyi évhez képest csökkent, a kliensek között több fiatal felnőtt lakott a szállón.

2012	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	961	31	100
Február	899	31	100
Március	961	31	100
Április	930	31	100
Május	961	31	100
Június	930	31	100
Július	961	31	100
Augusztus	961	31	100
Szeptember	930	31	100
Október	961	31	100
November	930	31	100
December	961	31	100
Összesen:	11346	31	100

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2012-ben:

Idő	Fő	Százalék
1-10 nap	0	0
11-30 nap	9	13
1-6 hónap	35	50
6-12 hónap	26	37
Összesen:	70	100

Hajléktalanként töltött idő:

Hajléktalan idő	Fő	Százalék
1évnél kevesebb	20	29
1-5 év	17	24
5-10	10	14
10 év fölött	23	33
Összesen:	70	100

2011-hez képest az 1 évnél kevesebb ideje hajléktalanok száma 3%-kal, a 10 évnél több ideje hajléktalanok száma pedig 6%-kal emelkedett. Az ellátottak átlagban 7 éve hajléktalanok.

Iskolai végzettségek:

Iskolai végzettség	Fő	Százalék
8 általános	14	20
szakmunkás	38	54
érettségi-technikum	14	20
főiskola-egyetem	4	6
Összesen:	70	100

Az iskolai végzettség szerinti megoszlás gyakorlatilag nem változott a tavalyi évhez viszonyítva, Az érettségivel, diplomával rendelkezők és a szakképesítettek száma, továbbra is nagyobb a szakképzetlenekhez képest. A 8 általánost végzett, semmiféle képesítéssel nem rendelkezők száma 10%-al csökkent 2011-hez képest.

A szállóról 2012-ben összesen 39 fő intézményi jogviszonya szűnt meg.

kiköltözés helye	oka				
	házi rend megszegése	lakhatási leh.talált	eltűnt	egyéb	Össz.
albérletbe	1	7			8
ismeretlen	6		8	1	15
család (élettárs)hoz		3			3
másik szállóra	2			9	11
Szociális/idősek otth.		2			2
Kórházba					
Összesen					39

2012 sikeres évnek mondható az intézmény egyik legfőbb céljának tartott társadalmi reintegráció szempontjából. Öröndetes, hogy a szállót elhagyók között 2012-ben kiugróan magas, több mint 30% az albérletbe, vagy családjukhoz visszaköltözők száma az előző évekhez képest. Szintén jó eredményként könyvelhető el, hogy a távozók 10%-a a Segítőház rehabilitációs szállójára kérelmezte felvételét, ahol absztinenciával és előtakarékoság vállalásával még jobban elkötelezte magát az életmód váltás mellett.

I/4. Rehabilitációs intézmények

I/4.1. Segítőház Rehabilitációs Szálló (1106 Bp. Jászberényi út 47/E.)

Az intézmény alapcélja

A Rehabilitációs Szálló a lakhatással nem rendelkező, önellátásra képes, 18. életévét betöltött, szenvedélybeteg férfiak részére biztosít elhelyezést, valamint szociális, mentálhigiénés segítséget. Alapcél a kliensek társadalmi integrációjának és rehabilitációjának elősegítése, valamint a hajléktalan ellátó intézményrendszert felváltó, önálló lakhatásba költözés, a munkahely megtartásban, a munkaerő pozíció javításában, és nem utolsósorban az egyéni problémáik kezelésében való segítségnyújtás.

Elvárás minden Rehabilitációs Szállóra került hajléktalan emberrel szemben, hogy absztinens életmódot folytasson, munkajövedelemből tartsa el önmagát, havonta egyéni szerződés szerinti összeget takarítson meg jövedelméből, részt vegyen a mentálhigiénés csoporton és egyéni gondozás keretében együttműködjön szociális munkásával. A kliens képességeihez és lehetőségeihez igazított elvárások egyéni megállapodásban, a vele együttműködésben folytatott szociális és mentálhigiénés munka egyéni rehabilitációs tervben van rögzítve.

Mivel a túlzott alkoholfogyasztás a hajléktalanság egyik legfőbb fenntartó és meghatározó tényezője lehet, ezért az alkoholizmussal mint szenvedélybetegséggel való szembenézést, az absztinencia vállalását, az életforma váltásra való törekvést az ellátásban való részvétel és az egyéni esetkezelés döntő motivációjaként kezeljük.

Ellátottak köre

Önellátásra képes, nagykorú, szenvedélybeteg, absztinens hajléktalan férfiak, akik valamilyen jövedelemforrással már rendelkeznek, vagy jövedelemmel nem rendelkező, de munkavállalásra motivált absztinens hajléktalan emberek, akik gondozási szerződésben vállalják, hogy meghatározott időn belül, munkát találnak maguknak, valamint absztinenciájukat megtartják.

Felvételi beszélgetést kihasználtságtól függően tart az intézmény. Az átmeneti szálló azon lakói, akik előzetesen már jelezték a rehabilitációs szállóra kerülésük szándékát, valamint tartós absztinenciát vállalnak, a felvételnél előnyt élveznek a „külső” intézményből jött jelentkezőkkel szemben. A felvételi eljárás rendje: előzetes egyeztetés alapján lehet jelentkezni a felvételi beszélgetésre, melynek során az intézmény szociális és mentálhigiénés szakemberei, a jelentkező motivációja és absztinens életmódjának megtartásában való eltökéltsége alapján döntenek a felvételtől.

Az intézmény szolgáltatásai

- 24 órás nyitva tartás.
- A szállót 2 plusz háromszor 1 évig lehet igénybe venni, az egyéves hosszabbításokat a lakó kérésére intézményvezető hagyhatja jóvá.
- A térítési díj 9.000 Ft/hó.

Az intézményben lehetőség van:

- életvitelszerű lakhatásra 2 ágyas szobákban,
- értékmegőrzésre páncélszekrényben,
- egyéni tisztálkodásra, mosásra, ruhaszárításra,
- ágyneműcserére 2 hetente (ill. igény szerint akár többször is),
- étkezésre, ételmelegítésre, főzésre,
- kikapcsolódásra (TV, DVD, sporteszközök, társasjátékok használatára),
- tartózkodási és laccím létesítésére,
- indokolt esetben ingyenes telefonálásra (pl. munkakeresés, ügyintézés),
- az intézményben működő háziorvosi rendelő igénybevételére,
- Ingyenes számítógép használatra, internetezésre.

A kliensekkel szakképzett szociális és mentálhigiénés munkatársak foglalkoznak, akik az egyéni esetkezelés mellett, rendszeres, az életmódváltást segítő és követő, „támogató” jellegű csoportfoglalkozásokat is tartanak.

Kenyszi-Tevadmin rendszer tapasztalatai

A rendszer használatának rutinszerű elsajátítása nagyjából egy hónapot vett igénybe, azóta a napi használat a kollégáknak nem okoz problémát. Szolgáltatásütközés az év során egy ízben fordult elő. Ebben az esetben egy súlyos mentális problémákkal küzdő kliens, előzetes tájékoztatás nélkül, a rehabilitációs szállóval ütköző szolgáltatást kívánt igénybe venni, amiről csak utólag értesítette az intézményt.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek:

A segítőház rehabilitációs szállójának problémája, hogy a tetőszerkezet hiányos szigetelése miatt a lakók tetőtérben található szobái a nyári kánikulában elviselhetetlen felmelegszenek, télen pedig a szerkezetből áradó hideg miatt jelentősen csökken a hő- és komfortérzetük, amelyet elektromos hőszugárzókkal próbálnak kompenzálni.

Személyzeti változások

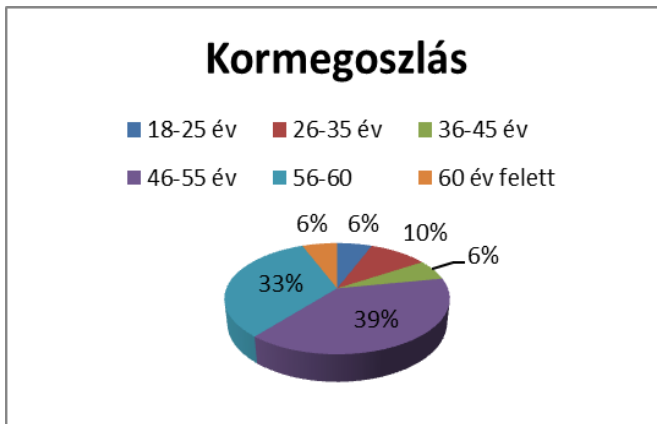
A Rehabilitációs Szálló vezetését 2012. szeptember hónaptól az intézményvezetői munkakört, Kovács Gábortól, Divinszky Zsolt, a Segítőház Átmeneti Szállójának vezetője vette át. A személyi változás alapvető szakmai változást nem eredményezett. A 24 órás ügyeletet továbbra is az átmeneti szálló dolgozói végzik. A szociális és mentálhigiénés, valamint a csoportmunkával járó feladatokat az intézményvezető és egy szociális munkás végzettségű munkatárs látja el.

Statisztikai adatok

Az intézmény férőhely kihasználtsága 2012-ben, minden nap 100% volt.
Összesen mintegy **18 ellátott** fordult meg az intézményben.

A lakók átlagéletkora 48 év volt, a legfiatalabb kliens 21 éves, a legidősebb pedig 67 éves volt.

Életkor szerinti megoszlás:

Életkor	ellátottak száma	%
18-25 év	1	6
26-35 év	2	10
36-45 év	1	6
46-55 év	7	39
56-60	6	33
60 év felett	1	6
Összesen	18	100

Forgalmi adatok

2012	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	310	10	100
Február	290	10	100
Március	310	10	100
Április	300	10	100
Május	310	10	100
Június	300	10	100
Július	310	10	100
Augusztus	310	10	100
Szeptember	300	10	100
Október	310	10	100
November	300	10	100
December	310	10	100
Összesen:	3660	10	100

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2012-ben:

Idő	Fő	Százalék
1-10 nap	1	5
11-30 nap	2	11
1-6 hónap	5	28
6-12 hónap	10	56
Összesen:	18	100

Hajléktalanként töltött idő:

Hajléktalan idő	Fő	Százalék
1évnél kevesebb	0	0
1-5 év	7	39
5-10	5	28
10 év fölött	6	33
Összesen:	18	100

Az ellátottak átlagban 7 és fél éve hajléktalanok.

Iskolai végzettségek:

Iskolai végzettség	Fő	Százalék
8 általános	1	6
szakmunkás	9	50
érettségi-technikum	7	38
főiskola-egyetem	1	6
Összesen:	18	100

A szállóról 2012-ben összesen 8 fő intézményi jogviszonya szűnt meg.

kiköltözés helye	oka				
	házi rend megszegése	lakhatási leh.talált	eltűnt	egyéb	Össz.
albérletbe		4			4
ismeretlen	4				4
család (élettárshoz)					
másik szállóra					
Szociális/idősek otth.					
Kórházba					
Összesen	4	4			8

2012.-ben a rehabilitációs szállóról alapvetően két különböző ok miatt költözött el 8 fő. Az egyik ok a beköltözéskor absztinens életmódot vállaló ügyfelek, tartós visszaesése volt, mely a szerződés szerint a férőhely megszűnését vonta maga után. Ezek az emberek visszaesésüket követően rendszerint hónapokra eltűntek, így nyomon követésük a továbbiakban nem volt lehetséges. Öröndetesebb tény, hogy a szállót - és egyben az ellátórendszert elhagyó- kliensek fele, önálló lakhatást, rendszerint albérletet talált magának. Ezek a lakók rendszerint hosszabb absztinens múlttal, és biztosabb egzisztenciával rendelkeztek sorstársaiknál.

Kiléptető lakás

A rehabilitációs programot sikeresen teljesítők számára, társadalmi reintegrációjuk támogatására a Közalapítvány saját tulajdonú kiléptető lakást hozott létre, amely a Bp. VIII. Illés u. 23. u. alatt található. A lakás egy szoba fél-komfortos, galériás, egyszerre 2 fő elhelyezésére alkalmas. A tartózkodási idő maximum 2 év. Kihasználatosság tekintetében a két ágy lefedettsége 100 %.

A lakás használata a lakóknak térítésmentes, csak az általuk használt víz, gáz, áram és televízió előfizetés költségeit kell megtéríteniük. Az esetleges karbantartási és felújítási munkálatokat a Közalapítvány fizeti, de a kisebb javításokat jellemzően önállóan oldják meg a kliensek.

A kiléptető lakás funkcióját tekintve megfelelően működött. 2012. évben a kiléptető lakásban összesen két kliens lakott. Hajléktalanságuk oka jellemzően családi konfliktus, válás, ill. szenvedélybetegségük. Mindannyian rendelkeznek szakképzettséggel, bár nem az eredeti szakmájukban dolgoznak. Mindketten, bejelentett munkaviszonnyal rendelkeznek és huzamosabb ideje ugyanannál a cégnél végzik munkájukat. A kiléptető lakás lakóival rendszeres kapcsolattartásban van a segítőjük, a csoportfoglalkozásokon rendszerint ők is részt vesznek.

1/4.2. Pro Domo Rehabilitációs Szálló (1106 Bp. Gránátos u. 2.)

Az intézmény alapcélja

Az intézmény feladata továbbra is a hajléktalan, szenvedélybeteg emberek rehabilitációja volt. Az eddig kialakított szabályok jelentős módosítására nem volt szükség.

Ellátottak köre

Az intézménybe kórházi alkoholelvonóról frissen kikerült férfi hajléktalanokat vesznek fel, előzetes időpont egyeztetés után létre jött felvételi beszélgetésen. Az intézményi jogviszony létesítésének feltétele a magyar ill. közösségi állampolgárság, nagykorúság, hajléktalanság, és a friss elvonókezelés, ill. társintézményi javaslat. Vizsgálják a jelentkező motiváltságát az absztinencia tartásra, és az életforma váltásra. Pozitív döntés esetén az ellátottal írásbeli szerződést kötnek, mely a következőket tartalmazza: az együttműködés hosszát, az absztinencia vállalást, a kötelező terápiába járást, a folyamatos munkavégzést, együttműködést a szociális munkásokkal az életforma váltás érdekében, és a házirend elfogadását.

Az intézmény szolgáltatásai

Az intézmény 24 órán át tart nyitva.

A szállót kettő plusz háromszor egy évig lehet igénybe venni, a plusz egy évet mindig külön - külön kell megpályázni.

A térítési díj 10 000 Ft/hó.

Az intézményben lehetőség van:

- életvitelszerű lakhatásra 4 ágyas szobákban, 2 hetente ágyneműcserével,
- egyéni tisztálkodásra, mosásra,

- étkezésre, főzésre, (minden lakónak önálló és zárható szekrénykéje van száraz élelmiszerek tárolására, az intézmény a konyhai felszereléseket és eszközöket biztosítja),
- a rehabilitációs státuszt figyelembe vevő kiegészítő konzervellátmányt biztosítunk,
- pénzegélyt is lehet kérni, nagyon indokolt esetben, team döntés alapján,
- kikapcsolódásra (TV, videó, sporteszközök használatára),
- ideiglenes és állandó lakcím bejelentésre,
- a lakóknak hívható nyilvános telefon áll rendelkezésükre,
- megbetegedés esetén a kerületi alapellátásban működő háziorvoshoz vagy a Közalapítvány orvosához lehet fordulni.

Az életforma váltás érdekében a ház egyéb szolgáltatásokat is nyújt:

- a világban, közéletben való tájékozódás és az elhelyezkedés segítése érdekében fizetünk elő egy napilapot és egy hirdetési újságot
- terápiás lehetőségeket szervezünk (egyéni és csoportos),
- a házban kondicionáló terem működik,
- számítógép szoba Internet hozzáféréssel,
- a kapcsolatépítés érdekében vendégszobát lehet igénybe venni előzetes megbeszélés alapján,
- az ellátottak épülését a szociális munka széles eszköztárával segítjük.

Működésmód

Az intézmény messzemenően számol az ellátottak motiváltságával, változtatási szándékával, ezért mindenki saját kulccsal rendelkezik a bejárati ajtókhöz és a szobájához, mozgásuk nincs korlátozva. Szabályozva van azonban a látogatás, az együttélési normákkal kapcsolatos elvárások, az éjszakai távolmaradás, a csoportokon való részvétel, a takarítás, a szondáztatás, a ki és visszakerülés lehetősége, az érdekképviseleti fórum működése, a lakbérfizetési rend, stb. is.

A kliensek motiváltsága és a szociális munka eredményeképp az ellátottak gyakorlatilag 100 %-a bejelentett munkát végez. A megszerzett jövedelemből előtakarékoskosságot folytatnak melynek összege min. 15 000 Ft. A munka világában való megjelenést **speciális szolgáltatásokkal** is igyekszünk elősegíteni.

- Pályázati keretből az intézmény lakói közül 6 fő szerzett OKJ-s képesítést.

- Albérleti támogatást kapott: 8 fő

- Az Intézményben, 2012-ben folyamatosan, heti rendszerességgel, működtek a terápiás hatású „Támogató csoportok”. Ezeken, gyakorlatilag minden ellátott rendszeresen részt vesz. Pszichológus által vezetett egyéni terápiában 25 fő részesült. Kéthetenként nagycsoportot (lakógyűlést) és a szükségletnek megfelelően szobacsoportot is tartottunk.

A szállón a 2012-ben több ünnepséget tartottunk. Ezek a nagy keresztény megemlékezésekhez, ill. az intézmény belső életéhez kapcsolódtak.

Rendszeresen, nagy számban vannak **egyéb közösségi** programok:

Május 1. Közös bográcsozás Résztvevők: 12fő +szm.

Május 12. Kirándulás (János hegy, Budakeszi) Résztvevők: 5fő+2szm.

Május 26. Közös bográcsozás Résztvevők: 12 fő+ szm.

Június 23. **Kirándulás** (Rám-szakadék) Résztvevők: 3 fő + szm.
Július 7. **Grillezés** Résztvevők: 12 fő + 2 szm.
Július 21. **Kirándulás** (Pilisszentlászló – Visegrád) Résztvevők: 3 fő + szm.
Július 22. **Közös bográcsozás** Résztvevők: 8 fő + szm.
Augusztus 12. **Kirándulás** (Dömör kapu, Lajos forrás, Holdvilág árok) Résztvevők: 3 fő + szm.
Szeptember 8. **Kirándulás** (Zebegény – Nagymaros) Résztvevők: 3 fő, szm. Nemvolt.
Október 6. **Kirándulás** (Csesznek – Ördög árok – Kő árok) Résztvevők: 6 fő + szm.
Október 21. **Kirándulás** (Pilisszentkereszt – Klastrompuszta) Résztvevők: 2 fő + szm.
Október 23. **Múzeum látogatás** (Terror háza) Résztvevők: 1 fő + 2 szm.
Október 28. **Mandala rajzolás** Résztvevők: 4 fő + szm.
November 11. **Magyar Nemzeti Galéria** Résztvevők: 6 fő + 2 szm.
November 16. **Katona József Színház: Csendet akarok c. előadása a Sufniban**
Résztvevők: 5 fő + szm.
December 2. **Szentendrei Skanzen** Résztvevők: 2 fő + szm.
December 8. **Szépművészeti Múzeum** Résztvevők: 4 fő + szm.
December 14. **Katona József Színház: Musik, musikk, musique c. előadás**
Résztvevők: 5 fő + szm.
December 21. **Fővárosi Nagycirkusz: Cirkuszkavalkád c. előadás**
Résztvevők: 2 fő + szm.

A team, a házirendnek és az általános szakmai, etikai szabályoknak megfelelően végezte tevékenységét. A kiforrott szakmai közösség lehetővé tette az összehangolt, biztonságos munkavégzést.

Kenyszi-Tevadmin rendszer tapasztalatai

A kezdeti nehézségek után a rendszer elfogadhatóan működik. Kezelése nehézséget nem okoz.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek

2012-ben felújítások nem voltak. Szükségessé vált az időszakos festés elvégzése, a szennyvíz átemelő szivattyú problémájának megoldása, ablakok cseréje, külső hőszigetelés, fűtéskorszerűsítés.

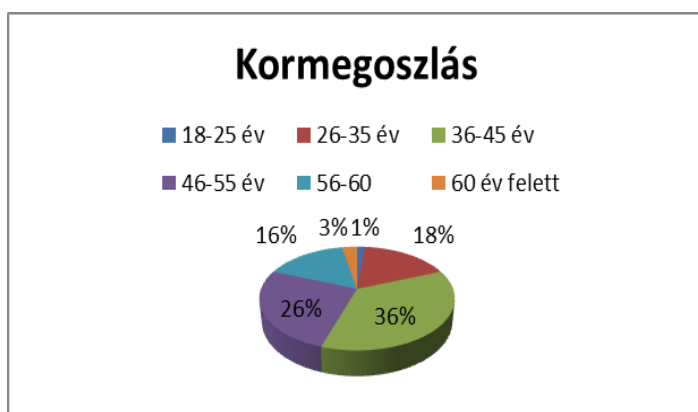
Statisztikai adatok

A szállón a férőhely kihasználtság 100 % volt.
2012-ben **69 ellátott** fordult meg az intézményben.

Az év folyamán 50 felvételi beszélgetést végeztünk (volt, aki többször megjelent az elmúlt évben intézményünkben). A jelentkezőkből 6 fő nem került felvételre. Az okok: nem volt absztinens, pszichiátriai beteg volt, nem volt alkoholista, nem volt motivált az absztinencia tartásra stb.

A lakók átlagéletkora 45,1 év volt (gyakorlatilag évek óta változatlan) a legfiatalabb 23, a legidősebb 62 éves volt.

Életkor szerinti megoszlás:

Életkor	ellátottak száma	%
18-25 év	1	1,5
26-35 év	12	17,5
36-45 év	25	36
46-55 év	18	26
56-60	11	16
60 év felett	2	3
Összesen	69	100

Éves forgalmi adatok:

2011	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	779	25,1	100,5
Február	736	25,4	101,5
Március	811	26,1	104,6
Április	789	26,3	105,2
Május	841	27	108,5
Június	809	27	107,8
Július	817	26,3	105,4
Augusztus	802	25,8	103,4
Szeptember	788	26,2	105
Október	819	26,4	105,6
November	804	26,8	107
December	790	25,5	101,9
Összesen:	9585	26,15	104,6

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2012-ben:

Idő	Fő	Százalék
1-10 nap	4	5,5
11-30 nap	8	11,5
1-6 hónap	35	51
6-12 hónap	22	32
Összesen:	69	100

Az intézmény használóinak születési hely szerinti megoszlása:

Születési hely	fő	%
Budapest	27	39
Kelet-Magyarország	22	32
Nyugat-Magyarország	18	26
Külföld	2	3

Hajléktalanként töltött idő:

Hajléktalan idő	fő	%
1évnél kevesebb	13	19
1-5 év	44	64
6-10	8	11
10 év fölött	4	6

Az ellátottak átlagban 3,67 éve hajléktalanok.

Családi állapot szerinti megoszlás:

Családi állapot	fő	%
elvált	33	48
Nőtlen	5	7
Nős	28	41
Özvegy	3	4

Iskolai végzettség:

Iskolai végzettség	fő	%
8 általános	13	19
szakmunkás	33	48
érettségi-technikum	19	27
főiskola-egyetem	4	6

Szakképzettség:

szakképzettség	fő	%
Van	60	87
Nincs	9	13

A hajléktalanná válás oka:

Hajléktalanná válás oka	fő	%
szenvedélybetegség	23	33
családi konfliktus	15	22
válás	10	15
kilakoltatták, eladósodott	12	17
állami gond	1	1,5

Börtön	1	1,5
szoc. otthon	2	3
egyéb	5	7

Munkavégző képesség:

Rokkant	8 fő	12 %
---------	------	------

Mivel az intézménybe absztinencia tartásával lehet bekerülni, a lakók elsősorban alkohol-problémával foglalkozó intézményekből kerülnek a szállóra.

Az intézménybe kerülés előtt hol éjszakázott?

Honnan jelentkezett az intézménybe?	fő	%
Nyíró Gy. Kh	19	27
Délpestim Kh.	6	9
Merényi G. Kh.	15	22
Emberbarát	5	7
Bmszki	4	6
Albérlet	5	7
HKA Szobi u. Spec. MH.	8	12
Egyéb	7	10

A lakók átlagban 3,1 alkohol-elvonókúrán vettek részt.

Az Intézményben az átlagos tartózkodási idő : 138,9 nap. A szállóból különböző okok miatt 44 eltávozás történt.

kiköltözés helye	oka					
	házi rend megszegése	visszaesett	lakhatási leh.talált	eltűnt	egyéb	Össz.
albérletbe	1	2	4			7
ismeretlen	7	6	1	6	2	22
család (élettárshoz)		4	6			10
másik szállóba	1		1			2
Kórházba		1			2	3
egyéb						
Összesen	9	13	12	6	4	44

Kiléptető lakás:

A rehabilitációs programot sikeresen teljesítők számára, társadalmi integrációjuk támogatására a Közalapítvány 2003-ban saját tulajdonú kiléptető lakást hozott létre, amely a Bp. X.. Körösi Csoma u. 23. sz. III. em. 8. alatt található. A lakás 2 szobás, összkomfortos, egyszerűre maximum 3 fő elhelyezésére alkalmas. A tartózkodási idő maximum 2 év.

A kiléptető lakásba költözőkkel az együttműködés módját az írásbeli szerződés és a házirend szabályozza. Itt ugyanazok a társadalmi elvárások érvényesülnek, mint korábban az intézményi keretek között: absztinencia tartás, munkavégzés, megtakarítás. A szocializációs tevékenység a realitásokkal való megküzdés képességének megszerzését célozza. A szociális munkások nem teremtenek „alternatív világot” az ellátottak számára.

Milyen pluszt tud nyújtani a kiléptető lakás az intézményhez képest? Szenvedélybetegek esetében döntő élmény a kontroll lazulása, fontos megtapasztalniuk, hogy az ellenőrzés ritkábbá válása milyen reakciókat vált ki belőlük. Fontos, hogy a dependens személyiség (a dependencia az interperszonális viszonylatokra is érvényes) megtapasztalhatta a viszonylagos magára utaltságot, markánsabbá váljon a saját sorsa iránti felelősség élménye. Meg kell tapasztalnia, tudatosítania kell az új identitást, azt, hogy nem hajléktalan szállón lakik, és esélye van a hajléktalanságból való kikerülésre.

Integrációjukhoz fontosak a hétköznapi tudásai is, pl. mennyibe kerülnek az energiahordozók, hogyan kezelje a lakhatási költségek rezsiszámláit.

Az egzisztenciális növekedés további elősegítésének érdekében a Közalapítvány igen szerény térítési díjat kér (4.000 Ft-ot) a lakhatásért, valamint fedezi a javíttatásokat és a felújításokat.

A rehabilitációs intézmény munkatársa működik közre az együttélésekből, az önálló életvitelből adódó nehézségek, konfliktusok moderálásában. Ebben a helyzetben a szociális munka egyértelműen a pszichés növekedés további elősegítését, valamint az átállás megkönnyítését jelenti. Kiemelt feladata a kapcsolati háló bővítésének, egyáltalán a „civil” létezésnek, az integrálódásnak az elősegítése. Ezért ő maga is a kívülálló szemében, mint a civil szféra része jelenik meg. Természetesen továbbra is lehetnek szerepéből adódóan fegyverkezési, szankcionálási feladatai. Ugyanakkor célszerű, ha eme jogosítványaiából minél többet, nyilván a józan ész határain belül, vissza ad a lakóközösségnek, mintegy felruházva őket a hatalommal.

A 2012-es évben 3 fő lakott a kiléptető lakásban. Az év folyamán 1 fő visszaesett. A három lakó statisztikai adatai a következők:

Átlagéletkor: 52 év. A hajléktalanságban eltöltött idő: átlag 4,3 év. Elvonók száma: 1,3

Párkapcsolat:

Nős: 1

Elvált: 1

Nőtlen: 1

Képzettség:

szakmunkás: 2

érettségi: 1

Szakképzettség: 3fő

I/5. Nappali Melegedők

I/5.1. Jászberényi úti Nappali melegedő

Az intézmény alapcéljai

A Hajléktalanokért Közalapítvány Segítőháza Nappali Melegedője - immáron nyolcadik éve - a főváros területén élő hajléktalan személyek számára nyújt szakosított nappali ellátást, különös tekintettel az ellátást igénybevevők egészségügyi, mentális, szociális állapotára. Célja alapfeladatain túl a közterületen élő hajléktalan személyek integrálása az ellátórendszerbe, valamint a munkaerőpiacon való megjelenés elősegítése az Segítőház egyéb intézményeinek háttérbázisával.

Ellátottak köre, igénybevétel

Jellemzően a X. és XVII. kerületben közterületen, hajléktalanszállókon, illetve egyéb szállásokon lakó hajléktalan emberek keresik fel a melegedőt. Egyre több környékbeli szegény ember is igénybe veszi a szolgáltatásainkat. A melegedőt látogatók nagy része közterületen él, kisebb hányaduk éjjeli menedékhelyen, vagy a hajléktalan ellátás egyéb szállást nyújtó intézményeit veszik igénybe. Számszerűsíteni nagyon nehéz, mivel az év során többen többféle ellátási formát is igénybe vettek az ellátáson belül (menedékhely, átmeneti szállás). A szolgáltatásaink ingyenesek, az igénybevétel feltétele mindössze egy fél évnél nem régebbi tüdőszűrő igazolás megléte, melynek megszerzésében is rugalmasak vagyunk. A házirendben foglaltak betartása elvárt.

Az intézmény szolgáltatásai

- személyi tisztálkodás biztosítása,
- személyes ruházat tisztítása,
- ételmelegítési, főzési lehetőség,
- postacím biztosítása,
- csomag és értéktárgyak biztonságos megőrzése a nyitva tartási időben.

A személyi tisztálkodáshoz és a ruházat tisztításához mosógépet, centrifugát, szárítógépet, mosóport, sampont, szappant, törölközőt biztosít az intézmény. Nemenként 4-4 zuhanyzó áll rendelkezésre.

A nappali melegedő az alapfeladatain túl a következő **speciális** szolgáltatásokat nyújtja:

- Ételkonzerv
- Alapiratok megszerzésében nyújtott segítség.
- Alapgyógyszereket (láz-, fájdalomcsillapító), kötszert.
- Szabadidős tevékenységhez kapcsolódó eszközöket (könyv, sakk, kártya, tv, stb.).
- Munkahely kereséséhez a BMSZKI Álláskereső Irodájának rendszeresen frissülő listáját, valamint a melegedő területén lévő nyilvános telefont.
- Nappali szálláslehetőséget az éjszakai műszakot vállalóknak.
- Számítógép használatot, internetezési lehetőséget.

2006. év során pályázati forrásból megvalósított csomagmegőrző folyamatosan működik, mely a menedékhellyel megosztva, összességében 90 fő csomagjai számára nyújt tárolási lehetőséget. Kihasznáaltsága 100%-os.

A Menhely Alapítvánnyal évek óta együttműködve 2012 decemberétől újra lehetőség nyílt, tartósan közterületen élő párok munkásszállón történő elhelyezésére, támogatott lakhatási pályázat keretein belül (bónos rendszer), melynek minden szezonban aktív részesei vagyunk.

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód

A nappali melegedő az év minden munkanapján, napi 6 órában áll rendelkezésre a szolgáltatást igénybevevők számára.

2012-ben a stáb 5 főből állt, 1 főállású és 4 részmunkaidős szociális munkatársból. Az asszisztensek teljes egészében a technikai feladatok ellátásáért felelősek, a szociális munkások pedig érdemben az ügyfelek problémáira tudnak koncentrálni. Az adminisztratív feladatok növekedése az egyik ügyeletes kollégát szinte teljes egészében elfoglalja. Hetente tartunk team-eket. Heti beosztás szerint naponta 2-3 fő munkatárs dolgozik.

Statisztikai adatok

A nappali melegedő engedélyezett létszáma 100 fő. A napi átlagforgalom 159 fő volt.

2012-ben 1018 fő (2011-ben 991 fő, 2010-ben 1045 fő, 2009-ben 1214 fő) fordult meg a nappali melegedőben, ami 2 %-os növekedés az előző évhez képest. Az elmúlt évek adatait látva éves szinten olyan 1000 fő fordul meg a melegedőben. A korábbi évhez képest 358 új ügyfél jelent meg, azaz az igénybevevők kicsit több mint harmada (35%) ismeretlen volt számunkra.

Az igénybevevők 39,4 alkalommal jártak nálunk átlagosan, életkoruk 50,2 év, a legfiatalabb látogató 19 éves, a legidősebb 86 éves volt.

A nemek aránya 890 fő férfi (87%) és 128 fő (13%) nő (2011-ben 88 %-12%, 2010-ben 90% 10%, 2009-ben 87,7% és 12,2%, 2008-ban 86,4% volt férfi és 13,6% pedig nő) szinte változatlan az előző évekhez képest. A leggyakrabban igénybevett szolgáltatás az ételkészítésen túl a tisztálkodás és a mosás volt.

A KENYSZI rendszer tapasztalatai

2012. évtől kezdve egy központi, internetes nyilvántartás bevezetésére került sor, melynek értelmében ügyfeleink gyakorlatilag 1 nap 1 melegedőt vehetnek igénybe, azaz adott napon először igénybe vett melegedő számolhatja el az ügyfél után a normatívát. Amennyiben ügyfelünk már járt valahol, úgy elméletileg nem vehet igénybe egyéb nappali ellátást. Ezt a szabályt melegedőnk olyan formában alkalmazta, hogy konzervet valóban az kaphatott, aki először érkezett hozzánk, de minden egyéb szolgáltatást ettől függetlenül használhatott az is, aki már máshol járt. A rendszer használata az első időben mind az ügyfeleknek, mind a szociális munkásoknak kellemetlenségeket okozott. Az internetes felület lassúsága komoly feszültségeket szült, több mint fél évnek kellett eltelnie, hogy ügyfeleink megértsék és hozzászokjanak, hogy miről is szól a KENYSZI. Ezek a „harcok” mind a mai napig tartanak.

A rendszer bevezetése ugyanakkor nem váltotta ki az elszámolásra alkalmas nyilvántartást, ennek köszönhetően mindent duplán kell adminisztrálni.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek

A nappali melegedő igénybevételének gyakorlatilag nincs tétje, hiszen Budapesten jelenleg közel 30 melegedő áll az ügyfelek rendelkezésére, mindenki eldönti hol jobb a szolgáltatás, az élelmiszer minősége, hol keményebbek a szabályok, hol elnézőbbek a szociális munkások. Úgy tűnik kialakult egy viszonylag stabil közönség a közeli kerületekből, ugyanakkor egyre gyakrabban jelennek meg olyan félelmet keltő személyek, kikkel szemben az ügyeletes kollégák eszköztelenek és velük szemben ki vannak szolgáltatva. A jövőben esetleg a Szobi utcai egységünkhöz működő biztonsági szolgálattal való szerződés megkötését kérjük megfontolni.

Gyakran fordul elő, hogy az internet nem működik stratégiaileg fontos időpontban, mikor is a nyitást követően a KENYSZI rendszeréhez kellene csatlakozni. Ezt egy helyben levő mobil internet-tel ki lehetne küszöbölni.

I/5.2. Szobi utcai nappali melegedő

Az intézmény alapcéljai

A Közalapítvány belvárosi székhelyén a nappali melegedő létrehozását különösen indokoltá tette a nagy forgalmú Nyugati Pályaudvar és környékén lévő áruházak bevásárló központok közelsége, ahol nap, mint nap nagy számban jelennek meg hajléktalan személyek. Szükségessé vált olyan szociális intézmény működtetése a közelben, ahol a rászorulóknak ruhához, italhoz, tisztálkodáshoz, információkhoz, orvosi ellátáshoz és ügyeik intézéséhez, segítséghez juthatnak. A nappali melegedő kialakítása mellett szólt az is, hogy a HKA Szobi utcai intézményében 24 órás Egészségügyi Centrum valamint beteg hajléktalanok elhelyezését biztosító lábadozó-menedékhely működik.

Az ellátottak köre

A főváros közterületein, különösen az V. VI. XIII. kerületben, a Nyugati pályaudvar környékén és aluljáróiban, lakhatás céljára nem alkalmas helyeken tartózkodó, valamint a hajléktalan ellátás átmeneti intézményeit (éjjeli menedékhely) használó hajléktalan személyek.

Az intézmény szolgáltatásai

Személyi feltételek:

Öt szociális munkás látja el a nappali melegedő és az utcai gondozó szolgálat feladatait forgó rendszerben. Egy időben három szociális munkás biztosítja az ügyeletet. Ettől az évtől egy szociális segítővel bővült a stáb, aki biztonsági őri feladatokat is ellát a házban.

A problémás helyzetek kezelésének megkönnyítésére és a biztonságérzet növelése érdekében „pánikgombos riasztórendszer” működik a házban.

A hatékony munkavégzést ettől az évtől rendszeres szupervízióval is meg tudtuk támogatni. A speciális menedékhely és az egészségügyi részleg kollégáival, havi rendszerességgel, az együttműködésünket erősítő közös teameket tartunk.

Működési rend:

A nappali melegedő heti hat alkalommal, munkanapokon és szombatonként 9-15 óráig tart nyitva. A szociális munkások ügyeleti idejük előtt, ill. után az utcai gondozó szolgálattal közös teamen /munkanapokon 15,00 – 16,00/ vesznek részt, illetve adminisztrációs és egyéb feladataikat látják el. A team-határozatokat team-naplóban rögzítjük. Az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 11. számú mellékletének megfelelő, valamint az 1993. évi III. sz. törvény 20. §-a szerinti nyilvántartást vezetjük.

Az igénybevétel feltételei:

Az igénybevétel önkéntes, a szolgáltatások térítésmentesek. Szükséges fél évnél nem régebbi, negatív tüdőszűrő lelet, valamint a házirendben foglaltak elfogadása és betartása.

Szolgáltatások

A nappali melegedő egyidejűleg 140 fő számára biztosít szakosított nappali ellátást.

Az intézmény akadálymentes. Mozgássérült lift teszi lehetővé a lejutást a nappali melegedőbe, illetve személyfelvonó a feljutást az első emeleten található akadálymentes mosdóba.

Nappali melegedési, pihenési lehetőség.

A személyi tisztálkodáshoz nemenkénti mosdó, illetve zuhanyzó vehető igénybe 14.30 óráig, hogy 15.00-ig az ellátottak a szárítkozást is be tudják fejezni. Az arra rászorulóknak szükség és lehetőség szerint szappant, sampont, WC-papírt, törölközőt, hajszárítót, körömvágó csipeszt és ollót, hajvágó gépet, borotvát kapnak, melyet az intézmény munkatársai adnak ki.

Személyes ruházat tisztításához a mosókonyha áll rendelkezésre a nyitva tartási időben. Az utolsó szárítás megkezdésének ideje 14.00. A mosó- és szárítógépet kizárólag az intézmény dolgozói kezelhetik, mosóport lehetőségeink szerint biztosítunk. Vasaló, vasalódeszka, tű, cérna, rendelkezésre áll. Az intézmény kapacitása kizárólag a személyes ruházat tisztítását teszi lehetővé. Naponta - a szárítógépek kapacitása miatt – 7 személynek tudjuk a mosást biztosítani. Krízis, SOS, stb. helyzet esetén, az ügyeletes szociális munkások +1 fő számára lehetőséget biztosítanak a mosásra.

120 db. konzervet osztunk ki minden munkanapon a rászorultak között, amelyek melegítésére és elfogyasztására helyben is van lehetőség. Étellemelegítéshez tűzhely, valamint mikrohullámú sütő áll rendelkezésre. Az étkezéshez tányért és evőeszközt biztosítunk. A melegedőt rendszeresen látogató ügyfelek, a környezetvédelem érdekében tartós poharat kapnak, amelynek megőrzése a saját feladatuk. Újabb igénylésére három hónap elteltével van lehetőség.

Postacím létesíthető.

Csomagmegőrző működik az intézményben 70 fő részére. A szolgáltatás meghosszabbításának igényét havonta jelezniük kell az ellátottaknak.

Lehetőség van az élelmiszerek hűtőszekrényben való tárolására.

Alapgyógyszert (láz-, fájdalomcsillapító), kötszert, szükség esetén, a háziorvosi rendelő biztosít.

Munkahely kereséséhez a BMSZKI Álláskereső irodájának rendszeresen frissülő listáját biztosítjuk.

Segítségnyújtás, informálás a szociális ügyek intézéséhez.

Szabadidős tevékenységhez kapcsolódó eszközöket (könyv, tv, újság, sakk, kártya stb.) a nyitva tartás ideje alatt igénybe lehet venni. Lehetőség van könyv kölcsönzésre.

2012-ben egy kulcskompetenciákat fejlesztő, egy munkahelyi elhelyezkedést elősegítő és egy önálló életvitelt támogató csoportot tartottunk a nappali melegedőben uniós program keretében a Kiút Egyesület és az SOS Krízis Alapítvány támogatásával.

Statisztikai adatok

Az intézmény szolgáltatásait 2012-ben 1408 ügyfél vette igénybe.

Ebből új ügyfél 795 fő, 56%.

Ebből férfi: 1124 fő, 80%

nő: 284 fő, 20%

Átlag életkor 47 év (férfiaknál 47 év, nőknél 48 év).

A legfiatalabb férfi 19 éves, a legidősebb 74 éves, a legfiatalabb nő 19 éves, a legidősebb 78 éves volt.

A melegedő éves átlagforgalma: 186,26 fő/nap.

1 fő átlagosan 40 alkalommal vette igénybe a nappali melegedőt az év folyamán.

A Nappali Melegedő kihasználtsága 133% volt az év folyamán.

Időszakos férőhely:

A nappali melegedő területén, a téli krízisben időszakos férőhely működött, amely naponta 20 fő utcán élő férfi számára biztosította az éjszakai pihenést. A szállást elsősorban saját, konzorciumban regisztrált utcás ügyfeleink vették igénybe. Kihasználtsága közel 100%-os volt.

Kenyszi-Tevadmin rendszer tapasztalatai

Az ügyeletet ellátó szociális munkások két helyre regisztrálják egy időben az ügyfeleket, ami nehezíti a dolgukat. Segítséget jelente egy olyan nyilvántartás, ami továbbítja a bevitt adatokat a Kenyszibe.

Mivel igen jelentős a nappali melegedőt látogató ügyfelek száma, az igénybevételi naplóban az adatbázis is nagyon nagy. Nehézséget jelent az érkezőket megtalálni. Gyorsítaná a munkát egy olyan kereső rublika, ahol név alapján rá lehetne keresni az ügyfélre.

Az ügyfél által jogtalannak ítélt duplikáció, vagy a duplikációt okozó sorrendiség vélt jogtalansága esetén az NRSZH által kiadott igazolás a felkeresett intézményeket az intézmények első adatmentése szerinti sorrendben tünteti fel – függetlenül attól, hogy az ügyfél abban az időben kereste-e fel az intézményt, vagy később -, nem pedig abban az időrendi sorrendben, ahogyan az ügyfél a különböző szolgáltatókat felkereste. Ez a legtöbb kliens számára nem érthető, nem tisztázza a helyzetet, további konfliktusokat okoz, aminek kezelése a szociális munkások energiáját és idejét fölöslegesen veszi el a tényleges tennivalóktól.

Sajnos a rendszer gyakran lefagy az igénybevétel folyamán, úgy tűnik, nem bírja a terhelést. Ilyenkor csak a program újra indításával folytatható a munka, ami idővesztés.

I/6. Utcai gondozó szolgálat

A gondozó szolgálat alapcéljai, az ellátottak köre

Az utcai szociális munka célja az ellátatlan, de az intézményes gondozással szemben bizalmatlan, az utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése, elsősorban életmentés, megelőzés, integrálás céljából. Az utcai gondozó szolgálat feladata azoknak a hajléktalan személyeknek az ellátása, akik nem, vagy csak ritkán veszik igénybe a hajléktalanellátó intézményeket. A közterületen élő emberek –speciális helyzetükből kifolyólag - gyakran nem tudják igénybe venni a meglévő lehetőségeket, illetve a közterület adta szabadság megtapasztalása után, sokan nehezen alkalmazkodnak az ellátó intézmények, akár egy éjjeli menedékhely szabályrendszeréhez is.

Az utcai gondozó szolgálatot intézményes keretek között szerveztük meg. A Szobi utcai telephelyen működő nappali melegedővel karöltve, önálló szakmai egységként látja el feladatát a szolgálat 2009. április óta. A közalapítvány már meglévő, eredményes ellátásait hatékonyan tudja kiegészíteni az utcai gondozó szolgálat, amelynek háttéréül is szolgálnak a különböző intézmények.

Az NRSZH utcai gondozó szolgálatok számára kiírt pályázatán az V. ker. északi felének, a Szent István krt. – Bajcsy-Zsilinszky út - József Attila u. által határolt területének ellátására kötöttünk szerződést a 2012-es évtől kezdve 3 évre. A gondozó szolgálat irodája a HKA VI. ker. Szobi u. 3. szám alatt található székhelyén működik. Munkánk során 56 helyszínen látogatjuk az ügyfeleket, útba ejtve területünk más részeit is felderítés céljából.

Személyi feltételek

Az utcai gondozást egy szolgálat végzi. A szolgálatot gyalogosan, kerékpárral és autóval látja el, szükség szerint. A munkavégzéshez a HKA, a fent nevezett közlekedési eszközökön kívül biztosít bérletet és munka(forma) kabátot. Öt szociális munkás látja el az utcai szolgálat és a nappali melegedő feladatait forgó rendszerben. A munkatársak az utcai szociális munkával kapcsolatos képzésre jelentkeztek a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézetnél, melyen egymás után vettek/vesznek részt. Eddig négyen végeztek, ketten koordinátorként.

Működési rend

A gondozó szolgálat a feladatait munkanapokon 14,00 – 22,00 óráig végzi az NRSZH-val kötött finanszírozási szerződésben meghatározott ellátási területen, a következő munkarend szerint:

Adminisztráció, előkészítés: 14,00 - 15,00

Team a nappali melegedő munkatársaival: 15,00 – 06,00

Irodai ügyelet: 16,00 - 17,00

Terepmunka: 17,00 - 22,00

A napi feladatokat az 1/2000 SzCsM rendelet 104. § (3) bekezdésében foglaltak szerint dokumentáljuk.

A gondozó szolgálat telefonszáma: +36306308281, amely munkaidőben elérhető.

Az NRSZH-s pályázatnak köszönhetően a hatékony munkavégzést ettől az évtől rendszeres szupervízióval is meg tudjuk támogatni.

A speciális menedékhely és az egészségügyi részleg kollégáival, havi rendszerességgel, az együttműködésünket erősítendő közös teameket tartunk.

A Diszpécierszolgálattal a kapcsolattartás folyamatos, a havi rendszerességű utcás teameken rendszeresen részt veszünk.

Szociális segítség

Az utcai szociális munka alatt nagy hangsúlyt fektetünk a folyamatos kapcsolattartásra és az egyéni esetkezelésre. Ennek során bizalom alakul ki a szociális munkás felé, amely fontos a további segítő intézkedések igénybe vétele szempontjából. A nappali melegedőbe jó eredménnyel integráljuk a klienseket. Nagyon hasznos ebből a szempontból, hogy ugyan azokkal a segítőkkal találkozunk a melegedőben, mint az utcán. A bizalmuk elnyerése után könnyebb egy olyan helyre invitálni őket, ahol ismerős szociális munkásokkal találkozhat, nincs szükség újabb kapcsolatépítésre.

A hideg beálltával pokrócot és hálósákat adunk az utcán lévőknek, ill. csokoládét, kekszet, konzervet és teát viszünk a rászorultaknak a téli időszakban.

Nagyon megkönnyíti a munkánkat, hogy a nappali melegedőben igénybe vehető szolgáltatásokat (mosdás, mosás, konzervosztás, csomagmegőrzés, melegedés, pihenés, időszakos férőhely, közösségi programok) közvetlenül tudjuk a klienseknek ajánlani. Igyekszünk minél kevesebb szolgáltatást kivinni az utcára, amennyiben lehetséges a nappali melegedőbe, ill. az utcás irodába igyekszünk a klienseket invitálni.

Speciális szolgáltatások

A gondozó szolgálat heti egy alkalommal, 8,00 – 14,00 óráig speciális feladatokat is ellát, amelyek elsősorban saját ügyfeleink hivatalos és egyéb ügyeinek intézéséhez kapcsolódik.

Az utcai gondozó szolgálat munkájába kapcsolódva, de önálló feladatként az egészségügyi kollégák közreműködésével megszerveztük, és koordináltuk a fertőtlenítő fürdetést. Ennek igénybe vételére más utcai gondozó szolgálatoknak is lehetőségük van a klienseik számára, előzetes bejelentkezés és egyeztetés után. A fertőtlenítő fürdetés heti egy alkalommal 6 órában működik.

2012-ben egy kulcskompetenciákat fejlesztő, egy munkahelyi elhelyezkedést elősegítő és egy önálló életvitelt támogató csoportot tartottunk a nappali melegedőben uniós program keretében a Kiút Egyesület és az SOS Krízis Alapítvány támogatásával. A csoporttagok egy része utcás ügyfelünk volt.

Statisztika

2012-ben összesen 263 klienssel voltunk kapcsolatban, ebből régi (előző évben is kapcsolatban álltunk) kliens: 123 fő, új kliens: 141 fő. A nemek aránya:

férfi: 202 fő, 77 %
nő: 61 fő, 23 %

Az ellátottak átlag életkora 48 év. A férfiaké 48 év, a legfiatalabb 22 éves, a legidősebb 76 éves. A nők átlag életkora 47 év, a legfiatalabb 21 éves, a legidősebb 72 éves.

1 alkalommal kerültünk kapcsolatba 128 fővel.

5-6 alkalommal találkoztunk 77 fővel.

Folyamatos és rendszeres a kapcsolattartás 58 fővel, a kliensek 22%-ával. Ők azok, akik rendszeresen az általunk ellátott területen tartózkodnak. A többiekkel – többségében - a kapcsolatot a nappali melegedőben tartjuk, ill. az ellátási területünkön „átutazóban” voltak.

Az ellátottak közül (a szociális munkások véleménye szerint):

- pszichiátriai beteg 24 fő
- szenvedélybeteg 107 fő
- ápolást-gondozást igényel 46 fő

Az utcai élethelyzet felszámolására 112 esetben, az ügyfelek 42%-ánál került sor. Az ügyfelek a következő helyekre kerültek:

- éjjeli menedékhely 55 fő
- átmeneti szállás 2 fő
- rehabilitációs intézménybe, lábadozóba 41 fő
- önálló lakhatásba (támogatott lakhatás) 14 fő.

Egészségügyi szolgáltatásokhoz az ügyfeleket 82 alkalommal, nappali ellátáshoz 80 alkalommal segítettük hozzá.

A szállást nyújtó intézményekkel szembeni előítéletek leküzdésére 65 alkalommal volt szükség. Bentlakásos intézményi elhelyezést 98 alkalommal szerveztünk, egyedi lakhatásba kerülést 27 alkalommal.

Konzorciumos férőhelyeken elhelyezett ügyfeleinkkel törekszünk a rendszeres kapcsolattartásra.

Megoldandó feladat:

Az V. kerületben dolgozó másik utcai gondozó szolgálattal (MET) a terület megosztása.

II.

Közalapítványi Iroda tevékenysége

II/1. Beszámoló a Hajléktalanokért Közalapítvány 2012-ben végzett pályázati tevékenységéről

2012-ben a közalapítvány több, az Emberi Erőforrás Minisztériummal kötött támogatási szerződés, ill. együttműködési megállapodás alapján hajtott végre összesen 7 pályázati felhívással kapcsolatos feladatokat, és a 2013. évre áthúzódó programokkal együtt jelentős, összesen 630.432.000 Ft forrást juttatott el a hajléktalan embereket ellátó szervezetekhez. Miután a szerződések, valamint a kiírt felhívások ütemezése nem naptári éveket követ, az egyes pályázatok esetében eltérő, hogy a pályáztatás és megvalósítás mely szakasza történt a 2012-es esztendőben. A 2011-ben kiírt pályázatok esetében a pályázatok érkeztetése, bírálata, a támogatási szerződések megkötése, és a megvalósulás ellenőrzése zajlott 2012-ben. A 2012-ben kiírt felhívások esetében a pályázatok beadásának határideje egységesen 2012. december 10. volt, ezeknél a programoknál a támogatások tervezése, a felhívások kiírása, valamint a pályázatok befogadása és bírálatra való előkészítése történt meg 2012-ben.

A pályáztatási tevékenységben jelentős változás, hogy a 2012-13-as téli időszakban nem csak a konvergencia-régiókban, hanem a Közép-Magyarországi régióban megvalósuló, normatív támogatással nem rendelkező programok is a Hajléktalanokért Közalapítvány lebonyolításában kerülnek támogatásra. Bár a központi, valamint a konvergencia-régiókban működő hajléktalanellátó szervezetek finanszírozása (elsősorban a téli programok tekintetében) némileg eltér, az ellátás országos szervezése és finanszírozása terén előrevívő a közalapítványon keresztül megvalósuló országos pályáztatás, mely egységes szakmai fejlesztések megszervezését és finanszírozását teszi lehetővé.

A bonyolított pályázatok az Emberi Erőforrás Minisztériummal kötött szerződések alapján:

A 60522/2011-SZOCSZOLG ügyiratszámmal megkötött támogatási szerződés terhére a pályázati felhívások kiírására még 2011-ben került sor, azonban a pályázatok bírálata, a nyertes szervezetekkel történő szerződéskötés, valamint a megvalósított programok kísérése 2012-ben zajlott. A következő pályázati felhívások esetében húzódott át a pályázati munka 2012-re:

- a) *Regionális diszpécser-szolgálati feladatok ellátása* (pályázati felhívás kódja: 2011 – DISZP)
- b) *Téli programok 2011-12* (pályázati felhívás kódja: 2011-12 – TE)
- c) *Hajléktalan-ellátó szervezetek támogatása a téli időszakban 2011-12.* (pályázati felhívás kódja: 2011-12-TK)

A 61607/2011 iktatószámmal megkötött együttműködési megállapodás terhére a „**Vissza az utcáról**” című, 2011 – UNY kódú pályázati felhívás kiírására került sor 2011 végén. A pályázatok befogadása, bírálata, a nyertes szervezetekkel történő szerződéskötés, valamint a megvalósított programok kísérése 2012-ben zajlott. A programok lezárására 2013 januárjában került sor, a közalapítvány 2013 márciusában nyújt be pénzügyi elszámolást és szakmai beszámolót a programról.

A 21060-26/2012/SZOC SZOLG ügyiratszámú együttműködési megállapodás 2012. novemberi aláírását követően került sor a 2012-13-as időszakban megvalósítandó programok forrását biztosító pályázati felhívások közzétételére, a programok megvalósulásának követése 2013-ban zajlik. Az együttműködési megállapodás alapján a következő pályázati felhívásokat tette közzé a közalapítvány:

- a) *Regionális diszpécser szolgálati feladatok ellátása 2012-13.* (pályázati felhívás kódja: 2012-13 – DISZP)
- b) *Hajléktalan személyek téli ellátásának biztosítása a konvergencia-régiókban 2012-13.* (pályázati felhívás kódja: 2012-13-HEF)
- c) *Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-Magyarországi régióban 2012-13.* (pályázati felhívás kódja: 2012-13-KMR)

A következő tábla a pályázati felhívások, valamint az ezeken belül támogatott programok főbb adatait tartalmazza a felhívások közzétételének dátuma szerinti sorrendben.

Támogatási szerződés/ együttműködési megállapodás száma	Pályázati felhívás címe és kódja	Támogatott programok	Közzététel dátuma	Beadási határidő	Tervezett támogatási keret (Ft)	Megítélt támogatás (Ft)
60522/2011-SZOC SZOLG	Regionális diszpécsterszolgálati feladatok ellátása (2011 – DISZP)	Regionális diszpécsterszolgálati feladatok ellátása 2011-12.	2011. 10. 23.	2011. 12. 23.	42.000.000	38.500.000
	Téli programok 2011-12 (2011-12 – TE)	1. Közterületeken élők étkeztetése nappali melegedőben, éjjeli menedékhelyen és közterületen 2. Hajléktalan emberek egészségügyi ellátása a téli időszakban 3. Központi állami támogatásban nem részesülő utcai szociális munka végzésének támogatása 4. Krízisautó szolgálatok működésének támogatása	2011. 10. 24.	2012. 01. 06.	80.000.000	79.143.000
	Hajléktalan-ellátó szervezetek támogatása a téli időszakban 2011-12. (2011-12 – TK)	Hajléktalan-ellátó szervezetek támogatása a téli időszakban 2011-12.	2011. 10. 24.	2012. 03. 31.	26.000.000	29.704.000
61607/2011	„Vissza az utcáról” (2011 – UNY)	Az utcán élő hajléktalan emberek számának csökkentését célzó programok	2011. 12. 21.	2012. 01. 31.	104.085.000	104.085.000
21060-26/2012/SZOC SZ OLG	Regionális diszpécsterszolgálati feladatok ellátása 2012-13. (2012-13-DISZP)	Regionális diszpécsterszolgálati feladatok ellátása 2012-13.	2012. 11. 09.	2012. 12. 10.	45.000.000	41.603.000
	Hajléktalan személyek téli ellátásának biztosítása a konvergencia-régiókban 2012-13. (2012-13-HEF)	1. Közterületeken élők étkeztetése nappali melegedőben, éjjeli menedékhelyen és közterületen 2. Hajléktalan emberek egészségügyi ellátása a téli időszakban 3. Központi állami támogatásban nem részesülő utcai szociális munka végzésének támogatása 4. Krízisautó szolgálatok működésének támogatása 5. Közterületen élő hajléktalan emberek ellátásához kapcsolódóan tartós, kis értékű eszközök beszerzése, szállásnyújtó ellátások kapacitásbővítése (krízisfőhelyek működtetése) a krízisidőszakban 6. A 2012-UNY kódú, „Vissza az utcáról” című felhívás keretében támogatott programok eredményeinek fenntartása, a programok hosszabb távú hatásának utánkövetése	2012. 11. 09.	2012. 12. 10.	120.000.000	148.397.000
	Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a	1. Étkeztetés támogatása éjjeli menedékhelyen és lábadozóban a téli időszakban	2012. 11. 09.	2012. 12. 10.	164.000.000	189.000.000

	<p>Közép-Magyarországi régióban 2012-13. (2012-13 – KMR)</p>	<p>2. Nappali melegedők munkanapokon túli nyitva tartásának támogatása a téli időszakban 3. Utcai gondozó szolgálatok kiegészítő támogatása a téli időszakban 4. Tartósan közterületen élők szolgáltatáshoz jutásának, integrálásának támogatása 5. Hajléktalan emberek egészségügyi ellátásának támogatása 6. Intézményi beruházások támogatása: Hiányzó ellátási kötelezettség, szolgáltatások pótlásának támogatása 7. Intézményi beruházások támogatása: Intézmény korszerűsítés támogatása 8. Kis értékű tárgyi eszközök beszerzésének támogatása 9. Kiegészítő programok támogatása 10. A 2012-UNY kódú, „Vissza az utcáról” című felhívás keretében támogatott programok eredményeinek fenntartása, a programok hosszabb távú hatásának utánkövetése 11. Új, kísérleti visszailleszkedési programok kiegészítő támogatása</p>				
ÖSSZESEN						630.432.000

A következőkben a pályázatok teljes körű lebonyolításával megbízott szervezeti egység, a Közalapítványi Iroda tevékenységét mutatjuk be, majd az egyes pályázatok és a támogatott programok főbb jellemzőit, és a pályáztatási tevékenység tapasztalatait ismertetjük.

A közalapítványi Iroda feladatai

A Közalapítvány a pályáztatási eljárásban, mint lebonyolító szervezet vett részt, és az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet vonatkozó szabályai, valamint a közalapítvány Támogatási Szabályzata szerint járt el.

A Közalapítványi Iroda 2012 folyamán 7 nyílt pályázat feladatait bonyolította 25 pályázati cél érdekében. Ez mindösszesen – az előző évről áthúzódó pályázatokkal együtt – 504 beérkező pályázat kezelését, ezen belül 190 program megvalósulásának követését, és a források felhasználásának ellenőrzését jelentette.

A Közalapítványi Iroda a pályázatok teljes körű koordinációját végezte az alábbi feladatok teljesítésével:

- A hajléktalanellátás fejlesztését célzó pályázati célok, támogatandó programok meghatározása az előző év tapasztalatai, és a hajléktalanellátásban jelentkező szükségletek alapján.
- Pályázati felhívások és pályázati adatlapok elkészítése, megküldése az Emberi Erőforrások Minisztériuma felé.
- Gondoskodás a pályázati felhívások közzétételéről.
- Pályázati tanácsadás a lehetséges pályázók részére, pályázati információs napok szervezése és lebonyolítása.
- A pályázati felhívás és az eljárásrend összehangolása az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet, valamint a közalapítvány SzMSz-ének mellékletét képező Támogatási Szabályzat vonatkozó rendelkezéseivel.
- Pályázatok érkeztetése, befogadása, hiánypótlások kezelése.
- Bírálati szakértői lista összeállítása, szakértői munkacsoport szervezése, munkájának koordinálása az egyes pályázati felhívásokhoz kapcsolódóan.
- Engedélyező okiratok elkészítése, kapcsolattartás az Emberi Erőforrások Minisztériummal.
- A pályázó szervezetek értesítése a pályázatok eredményéről, az eredmények közzététele.
- Támogatási szerződések előkészítése, a szerződések megkötésének koordinálása.
- Támogatási szerződések módosításainak kezelése.
- Adatszolgáltatás a Magyar Államkincstár monitoring rendszerébe.
- A támogatott programok megvalósulásának követése, ellenőrzése, monitorozása.
- Kapcsolattartás a támogatott szervezetekkel, tájékoztatás a közalapítvány támogatásairól a hajléktalanellátó szervezetek részére, szakmai tanácsadás, szükség esetén konzultációk szervezése.
- Beérkezett szakmai beszámolók értékelése, pénzügyi elszámolások teljes körű ellenőrzése, hiánypótlások és visszafizetések kezelése.

- Elemzések, írásos összefoglalók készítése a támogatási keret felhasználásáról.
- A közalapítvány pályázataival kapcsolatban rendszeres tájékoztatás nyújtása a kuratórium, Emberi Erőforrások Minisztériuma, és egyéb szakmai szervezetek részére.

A pályázatok kezelésének eljárásrendje, a pályázatok általános jellemzői

A pályázatok bonyolítása az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet, valamint a közalapítvány SzMSz-ének mellékletét képező Támogatási Szabályzat vonatkozó rendelkezéseivel összhangban történt.

A pályázati felhívások minden esetben tartalmazták a következő információkat:

- a pályázat címét és a pályázat kiírójának megnevezését,
- a pályázat célját,
- a támogatás alapjául szolgáló jogcímet,
- a támogatásban részesíthetők körét,
- a pályázat benyújtásának határidejét,
- a teljes pályázati dokumentáció hozzáféréseinek helyét és módját,
- a rendelkezésre álló keretösszeget,
- a pályázattal elnyerhető támogatás és a pályázótól megkívánt önrész összegét, illetve mértékét,
- az egyes programok megvalósításának feltételeit, a támogatás felhasználásának feltételeit,
- a pályázat benyújtásának feltételeit, elbírálásának szakmai szempontrendszerét, speciális bírálati szempontjait,
- a pályázat elbírálásának határidejét és a bírálat eredményéről történő tájékoztatás határidejét, illetve módját,
- a pályázat elbírálásának és a támogatás igénybevételének eljárási rendjét,
- a pályázattal benyújtandó okiratokat, igazolásokat, dokumentumokat,
- a támogatási szerződés mintáját.

A pályázati felhívásokban a közalapítvány egyszeri hiánypótlás lehetőségét biztosította a kötelezően csatolandó mellékletek hiánya vagy hibája esetén. Hiánypótlás elmulasztása miatt 2012-ben egyetlen pályázat elutasítására sem került sor.

A pályázatok bírálata

A beérkezett pályázatok értékelése minden esetben két ütemben történt: a pályázatok formai megfelelésének vizsgálata és az esetleges hiánypótlás után független szakértők értékelték a pályázatok szakmai tartalmát és költségtervét. A pályázatok írásbeli értékelése alapján Értékelő Bizottság tett javaslatot a kuratórium, illetve az Emberi Erőforrások Minisztériuma felé az egyes pályázatok támogatására vagy elutasítására.

A bírálat, valamint a javaslatok megfogalmazásának általános elvei a következők voltak:

- a szakmai program megfelel-e a pályázatban megjelölt program célkitűzéseinek, a felhívás feltételeinek,

- a pályázati program indokoltsága, szakmai tartalma kellőképpen kidolgozott és részletezett-e, összhangban a szakmai jogszabályok követelményeivel, az ellátottak igényeivel,
- a megvalósítás költségigénye, ütemezése reális és összehangolt, a pénzügyi feltételei alátámasztottak-e,
- a költségvetés részletesen tartalmazza-e a költségek meghatározásának módját,
- a program bemutatása tartalmazza-e azt, hogy a program megvalósításához milyen humánerőforrás szükséges, a program megvalósításával járó feladatok hogyan kapcsolódnak a munkatársak munkaköréhez, a program megvalósítása jár-e többletfeladattal.

60522/2011-SZOC SZOLG ügyiratszámmal megkötött támogatási szerződés alapján kiírt felhívások

1) Regionális diszpécsterszolgálati feladatok ellátása (pályázati felhívás kódja: 2011 – DISZP)

A felhívás a 2003 óta a Hajléktalanokért Közalapítvány folyamatos támogatása és szakmai koordinációja mellett működő regionális diszpécsterszolgálatok 2011. július 1. és 2012. június 30. közötti folyamatos működésének forrását biztosította. A szolgálatok a hajléktalanellátás kulcsszereplőiként kiemelt feladatokat látnak el többek között lakossági bejelentések fogadásában, közterületen élő hajléktalan emberek intézményes segítséghez juttatásában, krízishelyzetek kezelésében, adományok közvetítésében. Szolgáltatásaik nélkülözhetetlenek a közterületen élő emberek segítésében, így a hideg idősakkal járó életveszélyes helyzetek megelőzésében és kezelésében.

A 2011–DISZP kódú felhívás alapján a közalapítvány 5 pályázat esetében a szolgálatok egy éves, 2012. június 30-ig tartó működését finanszírozta. A beadott pályázat alacsony színvonala miatt a Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete csökkentett összegű, 3.500.000 forint támogatást nyert el az Észak- Magyarországi régió 2011. december 31-ig történő ellátására. Az ellátási hiány megelőzésére a régió ellátásával kapcsolatos egyes feladatokat 2012. január 1-től a Dél-Alföldi régió diszpécsterszolgálatára részben átvállalta.

2) Téli programok 2011-12 (pályázati felhívás kódja: 2011-12 – TE)

A pályázati felhíváson a normatív állami támogatás által nem fedezett, de a téli időszakban nélkülözhetetlen, 2011. november 1. és 2012. április 30. között megvalósuló alábbi programokra lehetett pályázatot benyújtani:

1. *Közterületeken élők étkeztetése nappali melegedőben, éjjeli menedékhelyen és közterületen*
2. *Hajléktalan emberek egészségügyi ellátása a téli időszakban*
3. *Központi állami támogatásban nem részesülő utcai szociális munka végzésének támogatása*
4. *Krízisautó szolgálatok működésének támogatása*

A pályázati felhívás késedelmes megjelenése miatt a hivatalos támogatási döntés meghozatalára, és a támogatási összeg átutalására a programidőszak kezdetét (2011.

november 1-ét) követő időpontban került sor, ezért a pályázati felhívás alapján lehetőség nyílt arra, hogy a pályázók a felhívás szerinti időpontban saját felelősségükre megkezdjék a programok megvalósítását a pályázatban vállalt feltételek mellett. Ezzel együtt, az intézmények saját forrásainak függvényében csak részben tudták megelőlegezni a programok elindítását, ezért számtalan esetben a szolgáltatások csak a téli időszak kezdetét követően (jellemzően 2011 decemberében, vagy csak januárban), a pályázatokról szóló hivatalos értesítéseket követően tudtak elindulni. Ezzel összefüggésben a korábbi évekhez képest némiképp alacsonyabb támogatási igény mutatkozott a benyújtott pályázatokban, és rövidebb időszakban zajlottak a programok.

A pályázat tervezett forrásán (80.000.000 Ft) belül maradvány keletkezett, melynek a „Hajléktalan-ellátó szervezetek támogatása a téli időszakban 2011-12.” című pályázatba való átcsoportosítását a kuratórium kérelme alapján a Nemzeti Erőforrás Minisztérium engedélyezte.

A pályázati felhívásra 121 pályázat érkezett, melyek többsége, 111 program teljes vagy csökkentett összegű támogatást nyert el. A pályázat késedelme miatt a közalapítvány szükség esetén engedélyezte a megvalósítás határidejének módosítását, ezért a programokról készített szakmai beszámolók és pénzügyi elszámolások ellenőrzésére, valamint egyes programok helyszíni monitorozására 2012. második felében került sor.

3) Hajléktalan-ellátó szervezetek támogatása a téli időszakban 2011-12. (pályázati felhívás kódja: 2011-12-TK)

A felhívás a hideg időszak, vagy egyéb nem várt események kezelését, illetve az ellátás folyamatosságát veszélyeztető, a hajléktalan emberek számára életveszélyes helyzetek kialakulásának megelőzését szolgálta. A pályázatok folyamatos beadását lehetővé tevő felhívással évek óta kezelhetők voltak azok a váratlan problémák, melyek megoldásához a hajléktalanellátó intézmények tervezett működési költségei nem elegendőek, jellegüknél fogva pedig más pályázaton nem igényelhető megoldásukhoz forrás.

A folyamatos beadáshoz igazodva a közalapítvány kuratóriuma havi rendszerességgel hozott döntést a beérkezett pályázatok támogatásáról. A felhívásra összesen 70 pályázat érkezett, több mint 65 millió forintos támogatási igénnyel, melyből 55 pályázatot javasolt támogatásra a kuratórium, összesen 29.704.000 forint összegben. A támogatási javaslatok meghozatala során a kuratórium a téli ellátás szempontjából legfontosabb programelemeket emelte ki, melyek közvetlenül érintik a hajléktalan emberek ellátását, javítják az ügyfelek helyzetét.

Ezen felhívás esetében a közalapítvány nem csak a fő támogatási területét jelentő 6 konvergencia régióban, hanem a Közép-Magyarországi régióban is meghirdette pályázatát, ugyanis a központi régióban hasonló célra más forrásból nem volt biztosított támogatás. A program iránti országos igényt mutatta, hogy a beérkezett pályázatok 57%-a a központi régióból került beadásra. A kuratórium a javaslatok elkészítése során szem előtt tartotta, hogy elsősorban azon ellátók, települések részesüljenek a támogatásból, ahol kevesebb forrás áll rendelkezésre a hajléktalan emberek ellátására, így a központi régióban a beadott igényhez képest némileg kisebb arányban, a megítélt forrás 45%-a került felhasználásra. A pályázaton egy célra legfeljebb 2 millió forint igénylésére volt lehetőség.

A felhívásba foglalt célok a következők voltak (ezen célokból egyes pályázatokban több is megjelenik):

- *Támogatás biztosítása a téli időszakban a hajléktalan emberek ellátásának megnövekedett költségeihez.*
- *Támogatás biztosítása a hideg időszak, illetve váratlan események következtében kialakuló ellátási nehézségek és olyan események elkerülésére, melyek könnyen ellátási krízishez és az utcán élő hajléktalan emberek közvetlen életveszélybe kerüléséhez vezetnének.*
- *Olyan programok támogatása, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a támogatásban részesített intézmény biztosítsa az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben meghatározott szolgáltatásokat, így az intézmény működési engedélyének megszerzésében, megtartásában lényeges szerepük van.*
- *Támogatás biztosítása működési engedéllyel nem rendelkező, de hiánypótló tevékenységet végző szervezetek számára.*
- *Támogatás biztosítása 2011-ben működési állami támogatásban részesülő, de 2012. január 1-től utcai szociális munka végzésére állami támogatásban nem részesített szervezetek számára.*
- *A Hajléktalanokért Közalapítvány által 2011. évben kiírt pályázati felhívásokon belül korábban már megjelent, a téli időszakkal összefüggő programpontok támogatása, a korábbi pályázati felhívásban foglalt feltételek szerint, amennyiben a támogatás hiánya súlyos ellátási nehézségekhez vezethet.*

A kuratórium a 2012. februári, különösen hideg időjárásra való tekintettel március 7-én közleményt tett közzé, melyben felhívta a hajléktalanellátó szervezetek figyelmét arra, hogy a felhíváson belül kiemelten támogathatók azon intézmények, melyek a leghidegebb napokon, a hajléktalan emberek ellátása érdekében életmentő jelleggel növelték ellátási kapacitásaikat. Ez alapján kiemelten voltak támogathatók azon intézmények, melyek:

- *a rászorulókat elhelyezésére új szállást nyújtó férőhelyeket alakítottak ki nappali melegedőben, éjjeli menedékhelyen, átmeneti szálláson, vagy egyéb, új telephelyen;*
- *meghosszabbították nappali melegedőjük nyitvatartási idejét hétvégén;*
- *normál téli működési idejükön felül végeztek utcai szociális munkát.*

A támogatás kizárólag olyan feladatok ellátása után volt igényelhető, melyek állami normatív, vagy állami pályázati támogatásban, illetve a Hajléktalanokért Közalapítvány, vagy az Összefogás Közalapítvány által biztosított pályázati támogatásban nem részesültek.

61607/2011 iktatószámmal megkötött együttműködési megállapodás alapján kiírt felhívás: „Vissza az utcáról” (pályázati felhívás kódja: 2011 – UNY)

2009-ben a krízishelyzetbe került személyek támogatásáról szóló 136/2009. (VI. 24.) Korm. rendelet 5. § (6) bekezdése értelmében a szociál-, és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a „2008. szeptember 30-át követően kilakoltatott, kiskorú gyermeket nevelő családok lakhatását, valamint a közterületen élő emberek lakhatását, illetve intézményben történő elhelyezését elősegítő” program megvalósítására külön támogatási keretösszeget különített el. A keret kezelését a Hajléktalanokért Közalapítvány látta el.

A feladat megvalósítása során jelentős maradványösszeg keletkezett, melynek hatékony felhasználása érdekében a Közalapítvány kezdeményezte egy új megoldásokat alkalmazó, innovatív program megvalósítását a tartósan közterületen élő hajléktalan emberek helyzetének javítása érdekében. A tartósan közterületen élő hajléktalan emberek helyzete a rendszerváltást

követő időszakban folyamatosan kiemelt figyelmet kapott mind a döntéshozók, mind a lakosság részéről. 2010 folyamán a fővárosban és a nagyobb vidéki városokban egyre jelentősebb erőfeszítések történtek a probléma kezelésére. A Közalapítvány kuratóriuma ezért úgy döntött, hogy egy új program keretében forrást biztosít a hajléktalanellátó szervezetek számára, a közterületi hajléktalanság kezelését célzó programok kidolgozására és megvalósítására.

A pályázati felhívás, célok, támogatható tevékenységek tervezése 2011-ben zajlott, a felhívás 2011. december 21-én jelenhetett meg. A pályázati felhívásra összesen 24 pályázat érkezett be, melyből a pályázatok értékelését követően országosan 18 program került támogatásra 104.085.000 Ft támogatási összeggel. A támogatott szervezetek a 2012. március 1. és 2013. január 15. közötti időszakban valósítanak meg olyan innovatív, személyre szabott megoldásokat alkalmazó, a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó programokat, amelyek révén a krízishelyzetben lévő vagy krízistől fenyegetett közterületen élő egyének, párok, csoportok, családok kényszerű utcán élése megszüntethető, és lakhatási problémáik tartósan megoldhatóak.

A programokban összesen 209 fő tartósan közterületen élő hajléktalan ember számára nyújtott egyénre szabott segítő folyamat megvalósítását vállalták a támogatott szervezetek. Ezen túl, komplex szükségletekkel rendelkező hajléktalan emberek elhelyezése érdekében 61 fő szállást nyújtó intézményben élő hajléktalan ember továbbléptetését is célul tűzték ki, hogy az így felszabadult kapacitások a közterületen élők rendelkezésére álljanak.

A területi megoszlás tekintetében 7 Budapesten megvalósuló program keretében 100 fő tartósan közterületen élő, és 42 fő szállást nyújtó intézményben elhelyezett hajléktalan ember ellátását valósítják meg a nyertes pályázók, a fővároson kívül pedig 10 vidéki városban 109 fő közterületen élő és 19 fő szállást használó hajléktalan ember lakhatási helyzetének javítását célozták a programok.

A pályázatok lezárása 2013-ra húzódik át, de a program 2012. októberi állása szerint az eredmények igen biztatóak: a támogatásban részesített összesen 207, korábban tartósan közterületen élő hajléktalan ember közül 167 főnek sikerült a program segítségével megváltoztatnia életmódját. Összességében a korábban tartósan közterületen élők 63 %-a volt képes a program segítségével teljesen önálló integrált lakhatásban élni, míg további 36 % számára tudott befogadó szolgáltatások segítségével megfelelő alternatívát jelenteni a hajléktalanellátás az utcai életmód helyett; néhányan addiktológiai kezelésbe, vagy idősek otthonába kerültek a program során. A program másodlagos célcsoportját jelentő szállást nyújtó intézményből – a férőhelyek felszabadítása érdekében – kiköltözők közül 22 fő szeptember végén piaci lakásokban lakott, míg további 38 fő munkásszállón élt. A „Vissza az utcáról” modellprogram az adatok alapján elérte a célcsoportját, a tartós közterületi életmódra berendezkedett embereket; és hatékony segítséget nyújtott számukra az életmódjuk megváltoztatásában és lakhatási helyzetük tartós rendezésében. A program összesített eredményeiről a 2013 márciusában benyújtandó pénzügyi elszámolással egyidejűleg fog beszámolni a közalapítvány.

21060-26/2012/SZOCSZOLG ügyiratszámmal megkötött együttműködési megállapodás alapján kiírt felhívások

A 21060-26/2012/SZOCSZOLG ügyiratszámmal megkötött együttműködési megállapodás alapján egységesen 2012. november 9-én kiírt felhívások esetében jelen beszámoló benyújtásának időpontjában a támogatási szerződések megkötése zajlik, valamint a források átutalása kezdődik meg.

1) Regionális diszpécseri feladatok ellátása (pályázati felhívás kódja: 2012-13-DISZP)

A regionális diszpécseri feladatok 2012. július 1. és 2013. június 30. közötti működésének támogatására 2012. november 9-én jelent meg a közalapítvány pályázati felhívása. A pályázaton 5 régió esetében azon szervezetek indulhattak, melyek az Emberi Erőforrások Minisztériuma jogelődje által érvényes kinevezéssel rendelkeznek regionális diszpécseri feladatok ellátására, az Észak- Magyarországi régió esetében pedig bármely szervezet, mely a Nemzeti Erőforrás Miniszter által meghirdetett, és a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által bonyolított pályázaton 2012. január 1-től alapműködést biztosító támogatással rendelkező utcai szociális munka végzésére az Észak-Magyarországi régió területén.

A felhívásra 6 szervezet adta be pályázatát, az Észak-Magyarországi régió esetében 2013. január 1-i programkezdéssel. Az alábbi táblázat a pályázatot beadó és egyben nyertes szervezeteket foglalja össze:

Működés helyszíne (régió)	Szervezet neve	Székhelye	Támogatás összege (Ft)
Dél-Dunántúl	TÁMASZ Alapítvány	7626 Pécs, Sándor utca 1.	7.500.000
Közép-Dunántúl	Utcai Szociális Segítők Egyesülete	2800 Tatabánya, Mártírok útja 114.	7.500.000
Dél-Alföld	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 58-60.	7.500.000
Észak-Alföld	Periféria Egyesület	4400 Nyíregyháza, Eötvös u. 1.	7.500.000
Észak-Magyarország	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 58-60.	4.103.000
Nyugat-Dunántúl	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete	8900 Zalaegerszeg, Dísz tér 7.	7.500.000
ÖSSZESEN			41.603.000

A teljes támogatási összeg mintegy 90%-át a folyamatos, 24 órás ügyelet biztosításának személyi költségei teszik ki. A teljes forrás 3%-a kommunikációs (telefon- és internetelés biztosítása, honlap működtetése), a fennmaradó 7% egyéb működési költségekre, így közüzemi költségekre, hirdetésekre (újsághirdetés, matricák), kisértékű eszközbeszerzésekre, irodaszerre, utazási kiadásokra, irodaszerre fordítódik. A szervezetek saját becslésük szerint

500.000 és 1.500.000 forintnyi saját forrás bevonásával működtetik a 24 órában rendelkezésre álló diszpécierszolgálatokat.

Az Észak-Magyarországi régióban működő szolgálat rövidebb idejű támogatása miatt a pályázat tervezett forrásán (45.000.000 Ft) belül maradvány keletkezett, mely a „Hajléktalan személyek téli ellátásának biztosítása a konvergencia-régiókban 2012-13.” című felhívásba került átcsoportosításra.

2) Hajléktalan személyek téli ellátásának biztosítása a konvergencia-régiókban 2012-13. (pályázati felhívás kódja: 2012-13-HEF)

A felhívás célja a hajléktalan személyek ellátását célzó, normatív állami támogatás által nem fedezett téli programok támogatása volt a Közép-Magyarországi régió kivételével Magyarországon működő hajléktalan-ellátó szervezetek számára, nyílt pályázati rendszer keretében, a 2012. november 1. és 2013. május 31. közötti időszakban. A programokban megfogalmazott részcélok: a november 1-től április 30-ig tartó téli időszak megnövekedett és a hideg időszakokkal összefüggő feladatainak támogatása (1-4. program), hiánypótló korszerűsítések, eszközbeszerzések, valamint megnövekedett ellátási kapacitások finanszírozása (5. program), valamint a közalapítvány által korábban „Vissza az utcáról” címmel kiírt felhívás keretében támogatott programok eredményeinek fenntartása, a programok hosszabb távú hatásának utánkövetése (6. program).

A felhívás meghirdetett keretösszege 120.000.000 forint volt, melyet a pályázati feladatokról szóló együttműködési megállapodás módosításával az Emberi Erőforrások Minisztériuma további 25.000.000 forinttal egészített ki. A „Regionális diszpécierszolgálatok támogatása” című felhívás 3.397.000 forint maradványösszege szintén a felhívás keretét növelte, így a támogatásra rendelkezésre álló teljes keretösszeg 148.397.000 forint volt.

A felhívás közzétételének dátuma 2012. november 9. volt, a pályázatokat 2012. december 10-ig lehetett benyújtani. A rendelkezésre álló idő alatt 166 pályázat érkezett be, valamennyi érvényes volt, azaz határidőre és megfelelő formátumban lett benyújtva, a formai ellenőrzés után a szükséges hiánypótlásokat a pályázók elvégezték. Határidőn túl egyetlen pályázat érkezett be, mely a felhívásba foglalt feltételek alapján nem került befogadásra.

A pályázatokkal kapcsolatos tevékenység a 2012-es évben csak a pályázatok befogadására és bírálatra való előkészítésére terjedt ki, a programok rövid összefoglalása érdekében a következő tábla az egyes programokon belül beérkezett és nyertes pályázatok számát, a beérkezett igényeket, a megítélt támogatások összegét, és a támogatási arányt mutatja be.

**A „Hajléktalan személyek téli ellátásának biztosítása a konvergencia-régiókban 2012-13.” című,
2012-13 – HEF kódú pályázati felhívásra beérkezett pályázatok összegző adatai**

Program száma	A program megnevezése	Beérkezett pályázatok száma	Nyertes pályázatok száma	Igényelt támogatás (Ft)	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatási arány
1.	Közterületeken élők étkeztetése nappali melegedőben, éjjeli menedékhelyen és közterületen	59	59	61.904.000	52.248.000	84,4%
2.	Hajléktalan emberek egészségügyi ellátása a téli időszakban	37	37	27.073.000	24.752.000	91,4%
3.	Központi állami támogatásban nem részesülő utcai szociális munka végzésének támogatása	12	12	7.991.000	7.504.000	93,9%
4.	Krízisautó szolgálatok működésének támogatása	14	14	12.297.000	11.883.000	96,6%
5.	Közterületen élő hajléktalan emberek ellátásához kapcsolódóan tartós, kis értékű eszközök beszerzése, szállásnyújtó ellátások kapacitásbővítése (krízisférőhelyek működtetése) a krízisidőszakban	36	36	27.764.000	25.591.000	92,2%
6.	A 2012-UNY kódú „Vissza az utcáról” című felhívás keretében támogatott programok eredményeinek fenntartása, a programok hosszabb távú hatásának utánkövetése	8	8	28.001.000	26.419.000	94,4%
ÖSSZESEN		166	166	165.030.000	148.397.000	89,9%

3) Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-Magyarországi régióban 2012-13. (pályázati felhívás kódja: 2012-13-KMR)

A felhívás célja a hajléktalan személyek ellátását célzó, normatív állami támogatás által nem fedezett téli programok támogatása volt a Közép-Magyarországi régióban működő hajléktalan-ellátó szervezetek számára, nyílt pályázati rendszer keretében. A programokban megfogalmazott részcélok: a november 1-től április 30-ig tartó téli időszak megnövekedett feladatainak támogatása (1-3. program), az utcán élők intézményi befogadásának és társadalmi integrációjának támogatása (4. 10. 11. program), hiánypótló beruházások, korszerűsítések, eszközbeszerzése (6-8. program), hiánypótló egészségügyi ellátások támogatása (5. program), egyéb kiegészítő programok támogatása (9. program).

A felhívás meghirdetett keretösszege 164.000.000 forint volt, melyet a pályázati feladatokról szóló együttműködési megállapodás módosításával az Emberi Erőforrások Minisztériuma további 25.000.000 forinttal egészített ki, így a támogatásra rendelkezésre álló teljes keretösszeg 189.000.000 forint volt.

A felhívás közzétételének dátuma 2012. november 9. volt, a pályázatokat 2012. december 10-ig lehetett postára adni. A rendelkezésre álló idő alatt 111 pályázat érkezett be, valamennyi érvényes volt, azaz határidőre és megfelelő formátumban lett benyújtva, a formai ellenőrzés után a szükséges hiánypótlásokat a pályázók elvégezték.

A pályázati bonyolítás során fontos szempont volt, hogy a támogatások minél előbb a szervezetekhez érkezenek. Ennek érdekében a közalapítvány az adminisztrációs terheket kívánta csökkenteni annak az előírásnak az alkalmazásával, hogy egy pályázati programra egy szervezet egyetlen pályázatot nyújthatott be. Így lényegesen gyorsabb lett a pályázatok formai ellenőrzése és hiánypótltatása, illetve a támogatási szerződések megkötése, mivel kevesebb – de a nagy ellátók esetében összetettebb, sok elemből álló és nagy forrásigényű – pályázat érkezett be.

A pályázatokkal kapcsolatos tevékenység a 2012-es évben csak a pályázatok befogadására és bírálatra való előkészítésére terjedt ki, a programok rövid összefoglalása érdekében a következő tábla az egyes programokon belül beérkezett és nyertes pályázatok számát, a beérkezett igényeket, a megítélt támogatások összegét, és a támogatási arányt mutatja be.

**A „Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-Magyarországi régióban 2012-13.” című,
2012-13 – KMR kódú pályázati felhívásra beérkezett pályázatok összegző adatai**

Program száma	A program megnevezése	Beérkezett pályázatok száma	Nyertes pályázatok száma	Igényelt támogatás (Ft)	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatási arány
1.	Étkeztetés támogatása éjjeli menedékhelyen és lábadozóban a téli időszakban	14	13	27.114.000	25.795.000	95%
2.	Nappali melegedők munkanapokon túli nyitva tartásának támogatása a téli időszakban	7	7	17.140.000	13.928.000	81%
3.	Utcai gondozó szolgálatok kiegészítő támogatása a téli időszakban	16	14	9.428.000	7.465.000	75%
4.	Tartósan közterületen élők szolgáltatáshoz jutásának, integrálásának támogatása	4	2	7.083.000	3.282.000	46%
5.	Hajléktalan emberek egészségügyi ellátásának támogatása	11	10	66.185.000	44.316.000	67%
6.	Intézményi beruházások támogatása: hiányzó ellátási kötelezettség, szolgáltatások pótlásának támogatása	0	0	0	0	0
7.	Intézményi beruházások támogatása: intézmény korszerűsítés támogatása	13	12	52.998.000	38.526.000	74%
8.	Kis értékű tárgyi eszközök beszerzésének támogatása	20	19	35.645.000	22.521.000	63%
9.	Kiegészítő programok támogatása	17	16	15.375.000	13.407.000	86%
10.	A 2012-UNY kódú, „Vissza az utcáról” című felhívás keretében támogatott programok eredményeinek fenntartása, a programok hosszabb távú hatásának utánkövetése	6	6	16.631.000	15.550.000	94%
11.	Új, kísérleti visszailleszkedési programok kiegészítő támogatása	3	2	8.449.000	4.210.000	50%
ÖSSZESEN		111	101	256.048.000	189.000.000	74%

II./2. Hajléktalanügyi Konferencia- Balatonföldvár

„VÁLTOZÁSOK ÚTJÁN – A HAJLÉKTALANELLÁTÁS JELENE ÉS JÖVŐJE” című Országos Konferenciáról

A Hajléktalanokért Közalapítvány 2012. augusztus 30-31-én rendezte meg szakmai tanácskozását. A hagyományoknak megfelelően, ebben az évben is a balatonföldvári Riviéra Parkhotelben került megszervezésre az esemény.

Előkészítés folyamata

A rendezvény előkészítése idén a szokásosnál korábban, áprilisban kezdődött, aminek oka a közalapítvány által megvalósított TÁMOP-532/08 projekt zárása, ill. a záró beszámoló elkészítésére fordítandó idő- és humán erőforrás korlátok, valamint a közalapítvány „Housing First Europe” konferenciának budapesti megszervezése, ill. az azon való részvétele. A közalapítvány programjainak torlódása és mennyisége miatt a szokottnál korábbi időpont került kijelölésre a rendezvényre megtartására, így szükséges volt a résztvevők időbeli tájékoztatása a könnyebb tervezhetőség érdekében. A konferencia központi témájaként az elmúlt időszakban a hajléktalanellátásban, a hajléktalan emberek helyzetében bekövetkezett változások áttekintését, és azok rövid-, illetve hosszú távú várható hatásainak értékelését jelölte meg a Közalapítvány Kuratóriuma. Az április végén közzétett tájékoztató¹ lehetőséget adott az előadók jelentkezésére és a témajavaslatok megküldésére is. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően ebben az évben is mód volt programok, illetve intézmények bemutatkozására a hotel halljában felállított standokon, illetve aktuális szakmai kérdéseket megfogalmazó esetleírások beküldésére.

A szűkülő forrásokra tekintettel a Közalapítvány Kuratóriuma ebben az évben is a résztvevők hozzájárulását kérte a rendezvény költségeihez: 5.000 Ft/fő regisztrációs díj formájában. Egyúttal a támogatott résztvevők száma 250 főben került maximálásra, azonban ezen létszámon felül a hotel kapacitásáig lehetőség volt önköltségi ár megtérítése mellett részt venni a rendezvényen.

A rendezvény meghirdetésével párhuzamosan tárgyalások kezdődtek a helyszínt adó hotellel, valamint a technikai háttérrel biztosító szakemberrel. Mindkét esetben a korábbi években már bevált szolgáltatók adták a legkedvezőbb ár-érték arányú ajánlatot, így velük indultak meg a részletes egyeztetések. A hotel által nyújtott szolgáltatások egy főre eső átlagos költsége 13.620 Ft volt, aminél kedvezőbb árajánlatot nem találtunk a piacon. A konferencia programjának hangosítására és a képi megjelenések kivetítésére árajánlatot kértünk, és a kedvezőbb árajánlatot adó céget kértük fel a szolgáltatás biztosítására.

A részletes programterv összeállítására június második felében került sor, de ezt hosszas tárgyalások és megbeszélések előzték meg a felkért, ill. jelentkező előadókkal, és szekcióvezetőkkel. A kijelölt témához illeszkedve felkérésre kerültek a szakma és a társterületek képviselői az előadások-, és a szekciók megtartására. A már bevált gyakorlat szerint az első napon plenáris előadások hangzottak el, míg a második napon kisebb csoportokban, szekcióbeszélgetéseken került sor a szakmai tapasztalatcserére. A konferencia előadói és szekcióvezetői munkájukért juttatásban nem részesültek, a regisztrációs díj

¹ A felhívás megjelent a saját honlapunkon, a diszpecserportal.hu oldalon, a facebookon, és a szociális.szakma levelezőlistán, valamint megküldtük a regionális diszpecserszolgálatok felé is, aki továbbították a régiójuk minden hajléktalan-ellátásban résztvevő szervezetnek és intézménynek.

megfizetése alól azonban mentesültek. A konferencia nyilvános programterve mellékletben található.

Az eseményen való részvétel

A tervezett program közzétételére, valamint a regisztrációs lapok kiküldésére 2012. július 19-én került sor, a jelentkezési határidő augusztus 10-e volt. A meghirdetett határidőig – a szervezőket és az előadókat is beleértve – 305 fő jelentkezését regisztrálta a közalapítványi iroda. A hotel befogadóképessége, és a konferencia költségterve nem tette lehetővé ennyi jelentkezés fogadását, ezért a széleskörű országos részvétel biztosítása érdekében egyes hajléktalanellátó szervezeteket delegáltjaik számának csökkentésére kérte fel a közalapítványi iroda (általában abban az esetben, ha egy intézményből az intézmény férőhelyszámához, ill. szakmai létszámához képest sokan jelentkeztek); illetve egyes esetekben lehetőség volt önköltség megtérítésével részt venni a rendezvényen. Az ismételt tájékoztatások, és a meghívó széleskörű közzététele ellenére is jelentős számú határidő utáni megkeresés érkezett a konferencián való részvételre. Ezeket a hotelkapacitás erejéig figyelembe vették a szervezők, amennyiben olyan szervezet jelentkezett, amelyből még nem regisztrált potenciális résztvevő. A jelentkezések elfogadásáról, illetve elutasításáról mindenki e-mailben, és/vagy telefonon kapott értesítést. A résztvevők névsora a részvételre vonatkozó lemondások, és a jelentkezésekben, illetve a résztvevők személyében bekövetkezett cserék miatt az utolsó pillanatig változott. Egy fő esetében fordult elő, hogy előzetes értesítés nélkül nem jelent meg a konferencián, és részvételét sem mondta le, miközben a közalapítvány támogatott helyet biztosított részére – javasoljuk, hogy a szakember a következő évi rendezvényen ne vehessen részt. A regisztrációs lap mintája mellékletben található.

Helyszíni feladatok

A helyszínen négy fő segítette a konferencia előkészítését és lebonyolítását önkéntes munka keretében, a regisztrációs díj elengedéséért cserébe. Munkájuk elengedhetetlen és szükségyszerű volt a közalapítvány humán-erőforrás kapacitását tekintve. A regisztráció gördülékenyen zajlott: a helyszínen végül 257 fő regisztrált, és 164 fő fizetett térítési díjat. A korábbi évekhez hasonlóan a BMSZKI központilag intézte a jelentkezéseket és a regisztrációs díj befizetését is (további 25 fő).

A hotel – mint majdnem minden évben – ezúttal is új kapcsolattartót alkalmazott, aki sajnos a korábbiaknál tapasztalatlanabbnak bizonyult egy ilyen méretű rendezvény lebonyolításában. Ez több esetben vezetett többletfeladatokhoz, illetve ismételt és folyamatos egyeztetéseket tett szükségessé.

A helyszíni feladatok közé tartozott a regisztráció, a hotellel való kapcsolattartás, információ szolgáltatás biztosítása, esetleges problémák (pl. szobacserék, elveszett kulcsok) megoldása. Helyszíni koordinálás, eszköz biztosítás- és bekészítés, stb.

Kulturális programok

A rendezvényen hagyományosan nagy hangsúlyt fektetünk a kulturális programokra, hajléktalanellátáshoz kapcsolódó művészeti tevékenységek bemutatkozására. Ebben az évben ismét elvállalta a részvételt a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete AHA színpada (Csöbörből gödörbe – közéleti kabaré műsor – rendezte: Selmeczi Tibor) együttműködésben a Kossuth Lajos Gyermekotthonnal (Móra Ferenc – Szépen szóló muzsika).

A szervezés későbbi szakaszában jelezte részvételi szándékát a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület támogatásával működő Underdog zenekar, akik számára végül szintén lehetőség nyílt a fellépésre az első nap estjén, amikor is nagyszerű koncertet adtak. A hotel halljában az ország minden tájáról, főként szociális munkások által készített, hajléktalan emberek életét bemutató fotókból nyílt kiállítás².

Emellett bemutatásra kerültek olyan népi hagyományt idéző tárgyak (asztalterítők, faliképek, fonott kosarak, dísz tárgyak, stb.), amelyeket rehabilitációs foglalkoztatás keretében hajléktalan emberek készítettek. Ezeket a kézzel varrott, hímzett tárgyakat megvásárolni is lehetett, és nagy népszerűségnek örvendtek.

A konferencia ideje alatt lehetőség nyílt kiadványok, könyvek terjesztésére és bemutatására is, mely lehetőséggel több szervezet is élt, mint például a debreceni ReFoMix Nonprofit Kft, a BMSZKI, valamint a Kerékvető Egyesület is, stb.

Az esti programok sajnos kissé megosztották a közönséget, így az egyszerre zajló koncert és színházi előadás is kevesebb néző előtt zajlott; ennek alapján a jövőbeni rendezvényeken kifejezetten javasolt egy időben csak egy kulturális eseményt szervezni, és kerülni a párhuzamos programokat.

A konferencia programja

Ebben az évben sajnos több programváltozás is történt, több felkért előadó számára jelentett nehézséget programjukba illeszteni a rendezvényt, illetve határozott választ adni az előadásuk megtartásával kapcsolatban. A konferencia végleges programja a rendezvényt megelőző napon is módosult, mivel két kiemelt előadó (az EMMI és az NFÜ képviselője) lemondta a részvételét. A programváltozás kihatással volt a konferencia első napjának egészére is: az előadások struktúráját és a szünetek ritmusát is újra kellett tervezni, és a változást nyilvánossá tenni a résztvevők számára.

A konferencia plenáris előadásait Varga Péter a Hajléktalanokért Közalapítvány igazgatója moderálta. A rendezvényt – mint minden évben – idén is *Vecsei Miklós*, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület alelnöke, és évek óta a konferencia házigazdája nyitotta meg. Témaindító előadásában szimbolikusan beszélt a hajléktalanellátás kihívásairól, és az azt segítő szociális munka nyújtotta praktikus segítségről.

A programtervvel ellentétben a következő előadást az EMMI képviselőjében *Ghyczy Gellért* főosztályvezető helyettes tartotta meg, aki a hajléktalanellátás hatékonyságáról és fontosságáról mondta el bevezető gondolatait.

A következőkben a Hajléktalanokért Közalapítvány kuratóriumi elnöke, *Lőrincz Norbert* tartotta meg előadását, melyben bemutatásra került a közalapítvány által működtetett Közalapítvány Iroda munkája, valamint a 2011-12-es időszakban támogatott pályázati programok összesítése, illetve a 2012-13-as év pályázati forrásainak tervezete mind a konvergencia, mind a közép-magyarországi régiók tekintetében.

Ezt követte *dr. Győri Péter* (Menhely Alapítvány kuratóriumi elnöke) előadása „Merre tovább 2013. január 1. után...” címmel, aki a hajléktalanellátás jelenlegi társadalmi-, gazdasági környezetéről, jogszabály nyújtotta lehetőségekről, valamint az új önkormányzati törvényi

² A kiállítást összeállította, és a képeket installálta Kardos T. Ádám (Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete); köszönet illeti a képek készítőit.

változások lehetséges hatásairól tett fel kérdéseket, ill. készítette közös gondolkodásra a résztvevőket.

A következő blokkot a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal képviselője *Farkasné Farkas Györgyi* nyitotta meg.

Előadásának címe: „Az NRSZH Tevadmin rendszerével, valamint az utcai szolgálatok pályázati finanszírozásával kapcsolatos aktuális információk”, amelynek keretében beszélt a KENYSZI funkcióiról és jellemzőiről, a KENYSZI által 2012. augusztusig rögzített adatokról, az informatikai program használatának előnyeiről, a rendszer működésének tapasztalatairól, a hajléktalanellátás szolgáltatásainak kihasználtságáról, valamint az NRSZH által pályázati úton finanszírozott Utcái szociális munka szolgáltatásokról, azok területi lefedettségéről, finanszírozásának elszámolási folyamatáról, és ellenőrzéséről.

A programot *Morva Emília* (Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Közép-magyarországi régiótitkára) valamint *Aknai Zoltán* (Menhely Alapítvány igazgatója) folytatta a fővárosi konzorcium képviselőiként „Hogyan tovább Budapest? A Budapesti Hajléktalanügyi Konzorcium jövője” címmel tartották meg előadásukat. *Morva Emília* előadásának tartalmát tekintve az eddigi-, a jelenlegi-, ill. a középtávú célkitűzésekről, a konzorcium létrejöttének okairól, a Fővárosi Önkormányzat elvárásáról, a probléma megoldásaként használt eszközökről, a gesztorszervezet elvárásairól a konzorciumi partnerek felé, és az eddigi tapasztalatokról volt szó. Míg *Aknai Zoltán* a Budapesti Hajléktalanügyi Konzorcium működéséről, szervezeti felépítéséről, célkitűzéseiről, finanszírozásáról, feladatairól és hatékonyságáról mondta el tapasztalatait.

A blokkot *Kártyás Irén* (Menhely Alapítvány Diszpécserszolgálat vezetője) előadása zárta „A leghidegebb napok a diszpécserszolgálatoknál” címmel. Előadásában bemutatta a Diszpécserszolgálat munkáját, feladatát, a 2012-es év leghidegebb napjaiban (2012.02.01-2012.02.15 között) fogadott hívások számát, illetve az ezeken a hideg napokon nemcsak a szakma, de a társszakmák, és a lakosság összefogását, valamint a kialakult együttműködések és az ekkor Budapesten megnyitott ún. krízispontokat.

A délután további részében több kutató mutatta be kutatási eredményeit. A sort *Teller Nóra* a Városkutatás Kft. munkatársa „A Hajléktalanság Európai Kutatási Intézetének éves kutatásai, a témák magyarországi relevanciája” előadásával nyitotta, melynek keretében bemutatta a FEANTSA szervezetét, főbb eredményeit, az összehasonlító kutatásokat, ízelítőt adott a szociális bérlakás-szektor és a hajléktalanság kapcsolatával foglalkozó kutatás eredményeiből, és bemutatta az „Elsőként lakhatást” módszer terjesztésének lehetőségeit.

Ezt követte *Gurály Zoltán* (Február Harmadika Munkacsoport tagja) előadása „Kik kopogtatnak nálunk? - a "Február Harmadika" adatfelvétel eredményei” címmel. Előadásában az eddigi adatfelvételek eredményei alapján állított fel prognózisokat. Az 1. számú prognózis szerint a következő hat évben a teljes felnőtt lakosság hét ezreléke kényszerül majd valamennyi időt utcán vagy hajléktalanszállón tölteni. A második előrejelzés szerint a következő hat évben az 1953-1971 között általános iskolát befejező évfolyamok férfi tagjai közül átlagosan egy fő fog utcán vagy hajléktalanszállón aludni. A harmadik prognózis szerint a ma Magyarországon élő hajléktalan emberek legalább háromnegyede ugyanott fog élni hajléktalanként, mint élt korábban. A negyedik prognózis szerint a Magyarországon 2012 - 2018 tartó időszakban hajléktalanná váló 16.370 ember többsége a jövedelem hiánya miatt, és nem a sikertelen mobilizáció miatt kerül majd ebbe a helyzetbe, ill. a következő előrejelzés

szerint a hajléktalanná váló 16.370 emberek között többen lesznek a nyugdíjkorhatárhoz közel, esetleg azon túl is, mint a korábbi években voltak. Az utolsó előrejelzésében bemutatta, hogy a magyarországi nagyvárosokban kb. mennyien fognak hajléktalanná válni a következő hat évben. Előadása megdöbbentő volt, mely alapján érdemes és szükségszerű a hajléktalanellátás szolgáltatásainak átgondolása.

A blokkot „FogLak Napló - az adatgyűjtés lehetőségei és korlátai” címmel *Szabó Andrea* (Hajléktalanokért Közalapítvány) előadása zárta. Előadásában bemutatta a TÁMOP-532/08 projekt által fejlesztett FogLak Napló elnevezésű szoftvert, a fejlesztés célját, az adatkezelésének rendszerét, valamint az adatbázisban található adatokat elemezte különböző aspektusok mentén, mint pl. regionális bontás, segítő folyamatok részei (lakhatás, foglalkoztatás, képzés, szociális munka, stb.), ill. a TÁMOP-533-as projektben résztvevők jellemzői és elégedettsége a programmal kapcsolatban.

A szünet után az új szolgáltatások, új módszerek, új kihívások bemutatása kapott helyet a konferencia programjában. *Dr. Kass Ferenc* (Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület) orvos „Küzdelem a hajléktalan emberek egészségügyi ellátásáért a gazdasági válság árhullámával szemben - az egészségügyi centrumok működése” címmel az Egészségügyi centrumok működéséről, történetéről, szolgáltatásairól, az ellátotti csoport jellemzőiről, és gazdasági finanszírozásáról tartott előadást. Előadása végén a következő konklúziót vonta le: az Egészségügyi Centrumok létrehozása korábban megoldatlan problémát orvosol; működésükkel bebizonyították, hogy jelentősen javítható a hajléktalan beteg emberek gyógyítása, egészségük megőrzése; illetve mindezek egészségügyi, szociális és gazdasági haszonnal is járnak rövid- és hosszú távon egyaránt.

Miletics Marcell (Baptista Szeretetszolgálat) a következőkben nagyon élvezetes, látványos és hasznos kitekintő előadást tartott „Kábítószer: új kihívások a hajléktalanellátásban” címmel. Ok-okozati következményt vont le a szerhasználat és a hajléktalanság között, beszélt a designer drogokról és azok hatásairól, valamint bemutatta az Utcafront tűcsere szolgálat adatait, melyek szerint óriási mértékben nőtt a tűcsere programot igénybevevők száma.

A sort *Zakar Gergely* (Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei) előadása folytatta „A BMSZKI Aszódi úti intézményének megnyitása - az elmúlt fél év tapasztalatai”-ról. Az előadás nagy sikert aratott a képi megjelenésével, ahol bemutatásra került az új hajléktalanszálló, munkatársai és az általuk nyújtott szolgáltatások.

Noéh András (Baptista Szeretetszolgálat) „Lélekkel a LÉLEK programokról - avagy kiút a hajléktalanságból” címmel tartott rövid előadást a Budapesten működő LÉLEK programokról, amelynek keretében meghívta a konferencia résztvevőit a másnapi szekcióülésre, ahol majd részletesebben kívánta bemutatni a programot.

István Zsolt (Szociális Szolgáltató Központ) a "Vissza az utcáról program" megvalósításának folyamata Kazincbarcikán” című előadásában bemutatta a program előzményeit, a jelen pályázat nyújtotta lehetőségeket, valamint a program gyakorlati megvalósulását is, melynek eredményeképpen változott a programban résztvevők attitűdje, mentális állapota, jövőképe, illetve a résztvevők várhatóan meg tudnak maradni a jelenlegi lakhatási formájukban is, mivel a program segítségével a megtakarításaik nőttek.

Az új módszerek bemutatását *Illésné Domokos Mara* (Utcai Szociális Segítők Egyesülete) „Dramapedagógiai eszközök használata a hajléktalanok reintegrációjában” című előadása zárta, melynek keretében prezentálta a dráma, mint módszer előnyét, módszertanát,

tevékenységeit, valamint videofelvételen láthattuk, hogy hogyan is néz ki egy drámapedagógiai foglalkozás, ill. annak eredménye: egy előadás, melyet hajléktalan emberek mutattak be.

A szervezési nehézségek ellenére a plenáris előadásokat nagy érdeklődés kísérte, az előadók színvonalas szakmai tartalommal tartották meg prezentációikat. Az előadások elérhetőek a Hajléktalanokért Közalapítvány honlapján: www.hajlekt.hu oldalon.

Szekcióbeszélgetések

A második nap szekcióbeszélgetésein nagy számban vettek részt a szakemberek. A visszajelzések alapján minden csoportban értékes szakmai eszmecsere zajlott. Minden csoport munkájáról foto dokumentáció készült.

A szekcióbeszélgetések:

1. Tapasztalatok és eredmények a hajléktalan emberek társadalmi integrációját célzó programok megvalósulása kapcsán: TÁMOP 5.3.3. és "Vissza az utcáról" programok – szekcióvezető: *Kemecsei Judit*
2. Új irányok, egyedi programok a hajléktalanellátásban – szekcióvezető: *Dr. Győri Péter*
3. "Február Harmadika" Látványkonyha - adatelemzés kívánság szerint – szekcióvezető: *Gurály Zoltán és Szabó Andrea*
4. Az esetmunka dilemmáinak feldolgozása a szupervízió segítségével – szekcióvezető: *Baráth Tibor* (a résztvevők létszáma 15 főben korlátozott)
5. A szociális- és egészségügyi ellátás határmezsgyéjén. Egészségügyi centrumok működésének és finanszírozásának komplexitása – szekcióvezető: *Tóth Ferencné*
6. Kereslet és kínálat a mai magyar hajléktalanellátásban. Párbeszéd a szolgáltatásokról és elvárásokról a hajléktalanellátók és ügyfelek között – szekcióvezető: *Breitner Péter*
7. Mit ér a szakma? - a segítségnyújtás határainak keresése új módszerekkel (a múlt évi munkacsoporton megkezdett közös gondolkodás folytatása) – szekcióvezető: *Kármán Erika* tréner

A szekcióbeszélgetés, mint forma lehetőséget adott arra, hogy a csoportban résztvevők egy-egy témát alaposan, minden részletre kiterjedően tudjanak körüljárni, amikor is megfogalmazhatják saját véleményüket, megoszthatják saját tapasztalataikat, kérdéseket tehetnek fel és a válaszokat közösen próbálják megérteni, elemezni kötetlen beszélgetés formájában.

Összegzésképpen

Összességében elmondható, hogy a Közalapítványi Iroda csökkenő kapacitásai, humán erőforrás változásai és a Közalapítvány szűkülő anyagi forrásai ellenére sikeres szakmai párbeszéd zajlott le. A résztvevők, az előadók illetve a szekcióvezetők visszajelzései alapján is magas szakmai színvonalon és jól szervezeten zajlott a program. A konferenciának sikerült bemutatnia a hajléktalanellátás jelenlegi helyzetét, kihívásait, a várható jelenségeket, az új módszereket, és sikerült szakmai célkitűzéseket megfogalmaznia. A Közalapítvány által minden évben megszervezett konferencia nagyban elősegíti a tapasztalatok megosztását, a közös gondolkodást és enyhíti a szakmában dolgozók kiégettségét, mely fontos momentum a mindennapi munkavégzésünk során.

A rendezvény költségei és bevételei:

Össességében elmondható, hogy megvalósítás során sikerült a konferencia kiadásait és bevételeit a tervezetthez közelítő szinten tartani. A rendezvény egy főre vetített átlagos költsége igen alacsony maradt, átlagos értéke 11.266 Ft.

III. Uniós programok

III/1. „A hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának szakmai és módszertani megalapozása” című, TÁMOP-5.3.2-08/1-2008-0001 azonosító számú projekt végrehajtása

Összefoglaló adatok

A Hajléktalanokért Közalapítvány az Összefogás a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvánnyal partnerségben európai uniós és hazai támogatással kiemelt projektet valósított meg 2008. április 1-2012. június 30. között. A projekt sikeresen lezárult, szakmai és pénzügyi záró ellenőrzése megtörtént. Jelenleg az 5 éves fenntartási időszak zajlik.

A projekt célja a hajléktalan emberek társadalmi integrációját elősegítő, az önálló lakhatást és a munkaerő-piaci integrációt ösztönző támogatási megoldások kifejlesztése, valamint a hajléktalan emberek integrációját a gyakorlatban megvalósító TÁMOP-5.3.3. projektek módszertani megalapozása és közvetlen szakmai támogatása volt.

A projekt a hajléktalanságból való szabadulásnak, a hajléktalan emberek társadalmi integrációja elérésének két kulcsterületén - a megélhetést és a lakhatást fedező munkajövedelem megszerzésében, és az önálló, szabad piaci bérlakásbeli lakhatás elérésében - végezte a szociális segítség módszertani megalapozását.

Módszertani projektként az ellátásban dolgozó kollégák képzését, az integráció kulcsterületein jártas szociális munkások (a projekt szakzsargonjában lakhatási- és foglalkoztatási referensek) foglalkoztatását és hálózatba szervezését, a hajléktalan-ellátáson kívüli szereplőknek a probléma kezelésébe való bevonását, az integrációt segítő együttműködések kialakítását, az integrációt befolyásolni tudó szereplők régiós konzultációinak működtetését, a problémák és javaslatok módszertani anyagokká és szakmai javaslatokká formálását végezte.

A projekt elmúlt négy éve során a hajléktalan emberek integrációja köré szerveződő hálózati munkában a Magyarországon működő legtöbb hajléktalan-ellátó szervezet részt vett. Több száz érdeklődő, információt váró, vitára kész kolléga mellett aktívan voltak jelen a társszakmák képviselői, a hajléktalan emberek ügye iránt helyi szinten elköteleződött polgárok, megszólítottként vagy érdeklődőként önkormányzati és hivatali szereplők. Munkájuk tevőlegesen járult hozzá a hajléktalan emberek integrációs lehetőségeinek bővítéséhez, és ténylegesen támogatta az uniós források felhasználhatóságát a hajléktalanság csökkentésére.

A projekt valamennyi vállalt, számszerűsíthető eredményét (indikátorok/monitoring mutatók) teljesítette, ill. túlteljesítette (90 % és 100 % között a teljesítést minden további indoklás nélkül elfogadja a projekt irányító hatósága). A legkockázatosabb mutatók azok voltak, amelyeket 4 éven át folyamatosan kellett szinten tartani (referensek száma, műhelyek állandó résztvevőinek száma). Az elért számszerűsíthető eredmények:

Monitoring megnevezése	mutató	Mutató mértékegysége	Vállalt érték	Kiinduló érték projekt kezdetekor	A projektben elért érték	A teljesítés aránya
1. Kidolgozott módszertanok, szakmai anyagok száma		db	10	0	10	100 %
2. Kidolgozott módszertanokat, szakmai anyagokat bevezető szolgáltatók száma		db	40	0	59	148 %
3. Kialakított szakmai referenci hálózat tagjainak száma		fő	40	0	36	90 %
4. A projekt során kialakított együttműködési megállapodások száma		db	7	0	11	157 %
5. Képzésbe bevont szakemberek száma		fő	100	0	151	151 %
6. Képzettséget szerzett szakemberek száma		fő	75	0	149	199 %
7. Regionális műhelyek száma		db	196	0	247	126 %
8. Regionális műhelyeken részt vett személyek száma		fő	60	0	83	138 %

A projekt 4 év alatt összesen 326,82 M Ft-ot használt fel, a megítélt támogatás 95%-át.

A projekt zavartalan finanszírozásában döntő szerepe volt a szaktárca által biztosított 80 M Ft-os likviditási keretnek, különösen a projekt hosszabbításáról szóló döntés meghozatala alatt, amely fél éven át tartott, és amely alatt a projektet ebből a keretből kellett előfinanszírozni. A keret használatáról évente kétszer számoltunk be a tárcának.

A pénzügyi kifizetések zárása után elvégeztettük a projekt kötelező könyvvizsgálatát. A könyvvizsgálati jelentés a projekt honlapján található (www.foglakprojekt.hu).

A projekt legfőbb tevékenységei és eredményei hajléktalan emberek integrációját segítő szakmai hálózatépítés és szervezetfejlesztés területén:

A projektben koordinációs hálózatot alakítottunk ki a közös értékek (összetartó társadalom), a közös célok (a hajléktalan emberek integrációja), a közös tevékenységek (foglalkoztatás és a lakhatás segítése) alapján a hajléktalan embereket segítő szakemberek között, továbbá a segítség környezetét alakító szereplők között. A hálózati működés a regionális foglalkoztatási-lakhatási műhelyeken, az integráció szakembereiként dolgozó foglalkoztatási és lakhatási referenseken keresztül, és a helyi szereplőket mozgósító, ún. települési koordinációban valósult meg.

A hálózati munka a tudásmegosztásnak (információk cseréje, terjesztése, bevált megoldások, jó gyakorlatok ismertetése, a módszerek megvitatása), a véleményformálásnak és javaslatok

megfogalmazásának és képviselőinek (az integráció lehetőségei, TÁMOP-533 feltételek és eszközök tervezése, hatósági fellépések) terepe volt. Terepe volt továbbá a kapcsolatépítésnek, amely az egymás megismerésén túl a közös identitásban és egymás munkájának segítésében nyilvánult meg.

Műhelymunka: A hajléktalan emberek foglalkoztatási és lakhatási támogatásával foglalkozó műhelyek 2008 tavasza óta folytak. A projekt első 3 évében minden régióban havonta szerveztük meg (két hónap nyári szünettel), a projekt 4. évében régiónként 5 alkalommal.

A műhelyeken döntően a hajléktalan-ellátással foglalkozó szociális szakemberek vettek részt, de egy-egy téma kapcsán jelen voltak a társszakmák, civilek, hivatalok képviselői is. A műhelyek témái a hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjához kapcsolódtak, és a TÁMOP-5.3.3. pályázati programokat kísérték, továbbá kitértek a hajléktalan-ellátás aktuális kérdéseire is.

A folyamatos műhelymunka fenntartása bizonyult a projekt legfontosabb tevékenységének és a projekt által végzett hálózatépítés legfontosabb eszközének.

A projekt kezdetétől összesen 247 műhelyt szerveztünk a 7 régióban.

Referensi hálózat: A hajléktalan emberek társadalmi integrációjának segítését egységes módszertani eljárásokkal, protokollokkal, dokumentációval a hajléktalanellátó szervezeteknél szociális munkásként dolgozó foglalkoztatási és lakhatási referensek biztosították. A projekt a referensek munkáját regionális hálózatban fogta össze, amelyen keresztül kapcsolatban álltak egymással, információkat közvetítettek és a kiemelt projekt közvetlen szakmai segítségnyújtásának gyakorlatát visszajelzéseikkel alakították. A referensek minden TÁMOP-5.3.3. projektet megvalósító szervezetnél helyi szinten dolgoztak és váltak a foglalkoztatás és lakhatás segítésének szakembereivé. A referensek a műhelyek, a szakmai napok, a helyi települési párbeszéd, a társadalmi célú kommunikáció, a projekteket irányító közreműködő szervezettel (ESZA Nkht.) folytatott párbeszéd aktív résztvevői voltak. Az 533 programokban végzett munkájukról havonta írásban számoltak be. A hálózat a projekt 4. éve során 41-36 fős volt.

Települési koordináció: A helyi települési koordináció azoknak a helyi szereplőknek a megszólítását és az integráció folyamatába történő bevonását jelentette, akik a hajléktalanellátás peremfeltételeit kívülről, a befogadó közeg felől alakíthatják. Minden olyan településen szorgalmaztuk ilyen megbeszélések legalább évi két alkalommal történő létrejöttét, ahol 533-as projekt működött.

A hajléktalan emberek integrációját segítő módszertan kialakítása, tudásbázis működtetése:

A hálózaton keresztül nyújtott konkrét módszertani segítségen túl a projektben módszertani anyagok (feltételek, eljárások, eszközök, dokumentálás, monitorozás) készültek az integráció felé vivő foglalkoztathatóságról, a foglalkoztatásról, a lakhatásról és szociális munkáról. Az anyagok a projekt honlapjáról letölthetők.

A segítő munka dokumentálásának segítésére szoftver készült és került telepítésre minden 533-08 és -10 projektet végrehajtó szervezethez. A TÁMOP-533 projektek havi adatszolgáltatást végeztek az ügyfélnyilvántartó szoftverrel rögzített adatok kiemelt köréről,

így a szoftveren keresztül a projekt az integráció segítésének legfőbb adatait követni tudta. Az adatok alapján a projektekbe bevont hajléktalan emberek integrációja rendkívül sikeres volt. Az adatok elemzése a projekt honlapján található.

Az integráció módszertanáról 30 órás, FAT-akkreditációval rendelkező képzést szerveztünk.

A szociálpolitika formálása:

A projekt célul tűzte ki javaslatok megfogalmazását a döntéshozók felé a hajléktalan emberek integrációjának elősegítésére. Ennek érdekében szakmai anyagok készültek a lakhatási krízis megelőzéséről, a támogatott lakhatási programok kiterjesztésének lehetőségeiről, az ellátórendszer hatékonyságának növeléséről és finanszírozásának átalakításáról, jó gyakorlatokról. Elkészült továbbá három év hajléktalanügyi országjelentése (2009, 2010-2011), amelyek a hazai éves trendeket és törekvéseket foglalták össze.

A döntéshozatal befolyásolásának legsikeresebb területe a hajléktalan emberek társadalmi integrációjára fordítható uniós fejlesztési források tervezésének alakítása volt, amely révén az intézményben élők, és - jelentős előrelépésként - az utcán élők integrációs esélyei bővültek.

A probléma társadalmosítása, nyilvánosság

Az integráció lehetőségeinek tágítására a hajléktalan-ellátáson kívüli szereplők megszólítására is törekedtünk. Szakmai napokat szerveztünk a régióban a hajléktalanság problémájáról, kezdetben konferencia-jelleggel (előadások és reflexiók), később pódium-beszélgetések és közönség-vita formában.

A társadalmosítás része volt a települési koordinációk követése és segítése.

A projekt nyilvánosságát a honlapon, sajtótájékoztatókon, a záró konferencián, az Esély társadalom- és szociálpolitikai folyóiratban önálló tematikus szám (2012/4.) megjelentetésével biztosítottuk.

Kapcsolat a programirányító szervezetekkel:

Az ESZA Nkft-vel és a HEPIH-hel havi találkozókon tekintettük át a program állását, aktuális kockázatait, a megtehető lépéseket. Az irányítókkal történő rendszeres konzultációk lehetővé tették az időnkénti szervezési problémák megfelelő áthidalását, a projekt hozzáigazítását a szakmai megvalósítás lehetőségeihez, továbbá az 533-as projektek problémáinak áttekintését és megoldások kidolgozását is.

Évente 2 alkalommal monitorozta az ESZA a projektet (szakmai előrehaladás, horizontális elvek, tájékoztatás és a szakmai dokumentáció áttekintése), problémát nem fogalmaztak meg, a teljesítés megfelelő volt.

Évente 1 alkalommal helyszíni ellenőrzést végzett az ESZA, (szakmai előrehaladás, horizontális elvek, tájékoztatás valamint a szakmai és pénzügyi dokumentáció részletes ellenőrzése), problémát nem fogalmaztak meg, a teljesítés, a pénzügyi dokumentálás végigi megfelelő volt.

Félévente projekt előrehaladási jelentést, a támogatás 10%-nak felhasználása után pedig pénzügyi elszámolást nyújtottunk be az ESZÁ-nak. Jelentéseket és elszámolásokat minden alkalommal elfogadta a közreműködő szervezet.

A projekt megítélése:

Elégedettségi vizsgálatot végeztünk az 533-projektekbe bevont hajléktalan emberek körében, akik messzemenően elégedettek voltak a projektekben kapott segítségnyújtásokkal. Az elégedettségi vizsgálat elemzése a projekt honlapján található.

Elégedettségi vizsgálatot végeztünk a kiemelt projekttel kapcsolatba kerülő szakemberek körében, akik elégedettek voltak a projekt szolgáltatásaival. Az elégedettségi vizsgálat elemzése a projekt honlapján található.

A fenntartási időszak teendői:

A projekt zárását követő 5 évben a Hajléktalanokért Közalapítvány és konzorciumi partnere kötelezte magát a projekt eredményeinek fenntartására az alábbi területeken:

Biztosítja a folyamatos szakmai és módszertani információt a TÁMOP 5.3.3-as programról a hajléktalan-ellátásban tevékenykedő szakembereknek, intézményeknek és a döntéshozóknak.

A támogatásból beszerzett eszközöket (szerverek, számítógépek, fényképezőgépek, telefonok) a projekt zárását követően a partnerek 5 évig nem idegenítik el.

A foglalkoztathatóságot és támogatott lakhatást elősegítő szakmai protokollok, eljárások, az új munkavégzési formák, szervezatközi koordináció, információáramlás stb. beépülnek a szakmai és szakmapolitikai munkába.

Budapest, 2013. február 26.

Lőrincz Norbert
kuratóriumi elnök